

КЛУБ ЗНАЙОМСТВ

ЖИТТЯ КОМУНАР

ВИХОДИТЬ З 5 ГРУДНЯ 1939 РОКУ

№ 40 (4173)

СУБОТА • 12 ЖОВТНЯ

Ціна 40 коп. (передплатою — 12 коп.)

ІНФОРМАЦІЙНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТИЖНЕВИК

Мені 36 років, зріст 160 см, українка, світловолоса, середньої повноти, доброзичлива, врівноважена, веселої вдачі, маю доньку 11 років. Хочу познайомитися з чоловіком з розумною різницею в роках, з серйозними поглядами на життя, котрий не зловживає алкоголем, фізично та морально здоровий, має зріст не менше 170 см і згодний на переїзд. Відповідь на лист із фотокарткою.

Аб. 028

О.

Молодий чоловік 26 років, зріст 180 см, середньої статури, звичайної зовнішності, не позбавлений почуття гумору, освіта середня, житлом забезпечений. Захоплення — література, музика, кіно. Шкідливих звичок не маю. Характер спокійний. Мрію познайомитися з чуйною дівчиною до 25 років, не нижчою 170 см, без шкідливих звичок, можна з дитиною. Освіта і професія значення не мають.

Аб. 029.

Микола.

Мені 27 років, зріст 166 см, повна. Була одружена, але розлучилася з чоловіком з його вини. Люблю природу, книги, кіно, шю, трохи в'яжу. Хочу зустріти чоловіка до 35 років, зріст не нижче 175 см, котрий бажає створити міцну сім'ю. Супутника хочу бачити надійного, ніжного, врівноваженого, такого, що не зловживає спиртним. Освіта значення не має.

Аб. 032.

Ольга.

Я українець, живу в місті, 26 років, зріст 168 см, міцної статури, одружений не був, за гороскопом Телець. Очі світлосірі з голубим відтінком, волосся світле. За характером тихий, спокійний. Дуже люблю займатися домашніми справами. Друзі називають домосідом, тому мовчазний і мені дуже важко познайомитися з дівчиною. Хочу створити міцну сім'ю з дівчиною років 20-24, середньої повноти, не схильною вживати спиртне і особливо курити, хоча сам трохи курю, а спиртного не вживаю. Працюю на заводі. Житлом і матеріально забезпечений. Відповідь усім, хто напише мені, а в першу чергу на лист із фотографією, яку обов'язково поверну.

Аб. 031.

Олександр.

Мені 33 роки, українка, зріст 166 см, заміжньою не була. За характером добра, спокійна, житлом забезпечена. Хочу познайомитися з добрим чоловіком до 40 років, байдужим до спиртного, котрий має серйозні погляди на життя. Якщо є фотокартка, надішліть із листом. Повернення її гарантую.

Аб. 030

Н.

Усіх, хто хоче дати подібні об'яви, просимо переказати в будь-якому поштовому відділенні на розрахунковий рахунок редакції № 002700202 У ДИРЕКЦІЇ УКРСОЦБАНКУ м. КІРОВОГРАДА, МФО 323293

13 крб.,

вкласти в конверт квитанцію про відправлення грошей і розбірливо написати текст вашого оголошення. Коротко повідомте про себе все, що вважаєте за потрібне, і так

само стисло опишіть вимоги до майбутнього знайомого. Вкажіть свою зворотну адресу з індексом, повністю ім'я та по батькові, і ми безплатно перешлемо нерозкритими всі листи, які надійдуть на Ваше ім'я. За Вашим бажанням Ваше ім'я можемо не вказувати.

Якщо Вас зацікавить опубліковане в газеті оголошення про знайомство, напишіть абонентіві листа за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36, редакція газети «Молодий комунар», Клуб знайомств, абоненту № ...

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА. Передплатна ціна "МК" на рік 9.60крб. ІНДЕКС — 61103.

ДНІ Й НОЧІ НА ТРАВІ

П'ятниця 6-го жовтня видалася вітряною й холодною, однак із самого ранку на центральній площі Кіровограда появилася група з прапорами. Одні — /в основному літні/ — з червоносиніми, інші, молоді хлопці — з синьо-жовтими. Це був пікет з нагоди чергового туру сесії облради народних депутатів. Тижнем раніше вона розглядала питання про те, як діяти посадові особи з числа депутатів у три дні московського путчу і не прийняття рішення про припинення до відповідальності й позбавлення депутатського статусу тих, хто підтримує своїми діями ГКЧП /цього вимагали представники демократичних партій, котрі вже вдруге вийшли з прапо-

рами й плакатами до Будинку Рад/. Такі самі вимоги ставили "синьо-жовті" і цього разу. А що привело на площу "червоносиніх"? "Ми хочемо, — сказав ветеран війни та праці С.І. Человський, — щоб з усіма причетними до ГКЧП людьми розібралися об'єктивно. Зараз несправедливо докоряють секретарям обкому партії. Без суду ніхто не має права людину звинувачувати". Сесія й того дня не проголосувала за жорстокі заходи щодо осіб, на котрих спеціальна депутатська комісія подала матеріали, що свідчать про предметну підтримку ними ГКЧП. Тому в знак протесту проти рішення сесії минулої суботи оголосили політичне голодування голова обласної організації "Демократичної партії України" журналіст Сергій Запорожан і працівник малого підприємства "Контур" член Української республіканської партії Юрій Роголо. Хлопці на газоні перед Будинком Рад поставили туристського намета, почепили на нього тризуба, помістили поруч два синьо-жовтих прапори й на великому плакаті та листівках заявили про свої вимоги:

1. Повинні добровільно скласти повноваження депутатів обласної Ради посібники ГКЧП, секретарі колишнього обкому КПУ Ю. ЦЕЛИХ, В. МЯСНЯКІН, В. ЩЕРБИНА та колишній секретар Кіровоградського РК КПУ А. КОНДРАТЕНКО.

2. Повинні скласти повноваження депутатів Верховної Ради України МАРМАЗОВ, ТАРАСЕНКО,

КРЮЧКОВ, МУСІЄНКО. 3. Вимагасмо негайної відставки членів облвиконкому СУХОМЛИНА, КРИВОГО, СМАГЛЮКА та реорганізації облвиконкому на черговій сесії обласної Ради.

4. Звертаємося до Верховної Ради України після виборів Президента ліквідувати інститут обласних Рад, ввівши намістомість пост Уповноваженого Президента з невеликим штатом кваліфікованих виконавців.

— Вам не здається, — питаю, — що ваша остання вимога входить в суперечність з першою? А вже коли припинить існування облрада, то автоматично з неї зникнуть і названі вами депутати.

— Рада може бути розпущена лише після виборів президента, пояснює С. Запорожан, — а ми хочемо, щоб ці депутати склали свої повноваження негайно.

— Ви бажаєте, щоб у майбутньому області керував уповноважений президента. Тобто ми на місці вибирати цю посадову особу не зможемо, а муситимемо приймати людину, яку призначать згори. А раптом вона виявиться некомпетентною? — Уповноваженим повинен бути той, хто не виступає проти політики президента. Ми ж президента оберемо всенародно, значить, повинні довіряти і йому, і його людям.

Народ юрмився довкола голодуючих до глибокої темряви. Всю ніч голодуючих охороняли їх товариші. Міліція теж знаходилася поруч, але практично не втручалася в дискусії, які постійно велися тут. Аби бодай вислухати ці суперечки, треба мати міцні нерви. "Я не ради цих бендерів с комуністськими в танке горел!", "Ви погляньте на себе, жінчина, як у вас щокі позападали. — ось

до чого вас довела більшовицька влада". "Даром би вони тут не сиділи, їм заплатили!". Але найчастіше лунало істеричне "Роботать надо!". "Я тут за рахунок своєї відпустки", — повідомив Запорожан, а Роголо сказав, що його шеф із "Контура" постійно тут же, на площі й теж підтримує вимоги депутатів. Біля намета збиралися підписи солідарних із голодуючими. Рахунок їх ішов на тисячі. На третій день життя хлопців на траві на стіл із відозвами виклали табличку, що повідомляла: голодують саме жителі Кіровограда. З натовпу не раз вигуквали, що це "підслани западенці".

Ввечері 8 жовтня хлопці зачитали документ, підписаний головами депутатських комісій облради, де обіцяно на черговому турі сесії 18 жовтня просити деяких депутатів самим піти у відставку. Питання щодо депутата Є. Мармазова буде за поданням облради розглядатися на Верховній Раді. В зв'язку з цим хлопці оголосили, що тимчасово припинять голодування 9 жовтня, після того, як сесія вже міської Ради радикально розбереться вже зі своїми депутатами, які діями довели свою підтримку ГКЧП.

Сесія міськради щодо депутата Бондаренка в/о "Радії" дійшла висновку, який голодуючих не дуже влаштував, однак увечері 9 жовтня хлопці з площі пішли. Основним результатом голодування,

як сказав Ю. Роголо, стане повернення сесії облради до розгляду дій депутатів у період перерву. Отож 18 жовтня можна чекати нових пікетів на площі Кірова. І, не виключено, нових голодувань — залежно від рішення сесії

Н. ДАНИЛЕНКО.
Фото О. ГРИБА,
Є. ПЕРНЕЧІ.

Навчальний рік в калінінградських школах почався з сюрпризу — вчителі німецької мови масово переходять на роботу в сферу бізнесу. Нові фірми і спільні підприємства, які ростуть ніби гриби після дощу в умовах вільної економічної зони, вимагають перекладачів. Проти заманливих пропозицій мало-забезпеченим вчителям встояти важко.

За останній місяць в омських магазинах була продана одна єдина японська морозильна камера. Справа в тому, що японські холодильники дуже чутливо реагують на зіпсовані продукти, а також на підвищений вміст нітратів у них. Заморські холодильники щохвилини пшичать і відключаються, як тільки в них потрапляє практично будь-який вітчизняний продукт.

Літературний оглядач іркутської газети "Советская молодежь" Віталій Діксон публічно звинувачив колишнього члена Президентської ради письменника Валентина Распутіна в закладанні. Відомий сибірський еколог і правозахисник А. Сосунів повідомив, що Распутін — автор листа начальнику обласного УКДБ генералу Лепіну, в якому звинуватив в антипартиїній діяльності ту ж "Советскую молодежь".

Виявилось, що саме Распутін і його соратники намагалися розв'язати в кінці 80-их боротьбу з інакомисленням в обласному масштабі. Всі їх сигнали закінчувались вимогами "вигнати з роботи", "позбавити права виховувати молодь".

Президент СРСР призначив нового надзвичайного і повноважного посла СРСР в Республіці Нігер — Валерійонаса Балтрунаса. Це призначення підтвердило вірність старим принципам підбору кадрів: новий посол — колишній партпрацівник. А за освітою він — гінеколог.

Фінський музей В.І.Леніна заявив про свою готовність надати останній притулок набалбазованому тілу покійного засновника першої в світі держави робітників і селян — у випадку, якщо буде прийнято остаточне рішення про його винесення з Мавзолею.

Сьогодні студенти сидять на лекціях обнявшись, а завтра вони бунтують на площі Тяньаньмень. Так вирішили китайські керівники і заборонили поцілунки, обійми, а також прогулянки під ручку по коридорах Пекінського університету. Прилюдні висловлення незадоволення, такі, як свист або викрики, також заборонені, як і несанкціоновані збори.

Трагедією закінчився візит до ресторану для одного із жителів Володимира. Вечерю йому подали у... брудній тарілці. Ображений громадянин пішов на кухню розбиратися, але він ніхто не визнав. Тоді в хід пішла граната. Вибухом двох робітників були вбиті, а ображений гурман в тяжкому стані відвезений до лікарні.

Популярна в Находці "Детская газета" підготувала сюрприз для читачів. "Тюремна лірика" — так називається нова книга, яка скоро надійде в продаж. До неї ввійшли твори малолітніх злочинців з колонії, що знаходиться в приміському селищі Брангель.

За матеріалами преси

Репліка ПРИЇХАЛИ...

Реакція кіровоградців на те, що діялось на початку тижня на площі була неоднозначною, хоч переважна більшість людей давала негативну оцінку діям голодуючих. Ну чого вони хочуть. Партія розгромлена. Прапор над облрадою висить, чого вони воду кадають, — так чи приблизно так висловлювались жителі міста.

Не будемо примітивно тлумачити події. Оце і є політична боротьба. Мені тільки хочеться висловитись з приводу вимог голодуючих. Боже, як безграмотно вони викладені. Не знаю, чи має право "ініціативна група людей" вимагати від

депутатів скласти повноваження. Все-таки їх обирали демократичним шляхом і, мабуть, тільки виборці мають право відкликати своїх депутатів. Мені не подобалась поведінка колишніх обкомівських працівників на сесії обласної Ради, коли кожен з них відстоював лише свої інтереси, намагаючись довести свою непричетність до направленої у райони телеграми за підписом секретаріату. Їм ходило, що це ледь не обкомівський сторож давав вказівку... І все-таки я вважаю несправедливим вимагати від депутатів складати повноваження. Власне, вина їхня в тому, що вони жили в тоталітарній країні, сліпо підкоряючись партійній дисципліні. Але

мене особливо неприємно вразила остання з вимог голодуючих стосовно того, щоб президент "розігнав" Раду і замість них прислав невеликий штат представників. Ну ось, приїхали... Говорили, говорили про тоталітарну систему, що скільки горя принесла Україні, а тепер нам знову пропонується замість оновленого Союзу оновлений тоталітаризм. Намісники президента, що до речі, не існуючого. Мене цікавить, ті, хто в наметі збираються голодувати до виборів президента? А вже щоб покінчити з Радями треба мати тверду владу в особі народного обранця.

Замість патрона — оковита

Якщо ви, шановні любители полювань, берете в руки рушницю /а сезон на полювання відкрився.../, не подумайте, й дивитися водночас на оковиту. Що вона може призвести до біди, і їжачку зрозуміло. Не розуміли цього лише громадяни Лох з Кіровограда та Часовицького села Степівки. "Відкрили" вони одночасно і сезон, і пляшку із спиртним. Їх і затримали в автомобілі із зарядженою зброєю працівники міліції Г.П.Кравченко та старший егер В.М.Бабич. Що могло статися, якби пролунали постріли, зрозуміло всім...

Бобринецький район
Наш кор.

СНІДАНОК — НА СТАДІОНІ

Що не кажіть, а отам, "за бугром", вміють активно відпочивати. Наприклад, в Угорщині, в маленькому містечку Баттоні, де проживає за п'ять тисяч жителів, майже половина їх брала участь у міжнародному спортивному дні.

А прохидив він не лише в цьому населеному пункті, а й в аналогічних містах як по всій УР, так і в Канаді, Франції, Австрії, Німеччині. Найперше, з чого тут почали — дітям безплатно роздали сніданки /бутерброди, печиво, цукерки, жувальну гумку, молоко, тістечка.../. Ну, а потім почалися змагання з восьми програм. На кожну відводилося по 15 хвилин. Серед них були такі: аеробіка, регбі, біг по сходах на стадіону, крос, плавання.

Як і в нас подібні свята, так і там день завершився дискотекою. Порядок /чистоту/ підтримували учні. До речі, тут на п'ять тисяч жителів нараховуються такі школи: угорська восьмирічка, румунська, сербська, є гімназія. Разом з учнями змагалися й малюки з дитячих садочків. А вже мета свята — щоб яконайбільше люду відірвати від засидженості, щоб вони хоч декілька разів на рік активно порухалися протягом 15 хвилин.

Ну а те, що Батонія "рухалася" майже вся, що робила це весело і з бажанням, засвідчив результат — серед міст свого типу вона зайняла друге місце по країні.

Н.БУДАЧИК.

м.Баттонія,
Угорська Республіка.

КОМП'ЮТЕР ЕКОНОМІТЬ ТИСЯЧІ

Маловишківська райспоживспілка створює свій фінансово-розрахунковий центр. Він працюватиме на базі німецьких комп'ютерів і дасть можливість за рік економити більше ста тисяч карбованців.

За комп'ютерами, вартість яких 110 тис.крб., працюватиме програміст і два бухгалтери. Вже розпочато поступове завантаження пам'яті електронних машин довідковим матеріалом про постачальників і споживачів, розрахунки з якими, проводитиме комп'ютер.

Наш кор.

ЧИТАЦЬКОГО ПОЛКУ ПРИБУЛО

У нас відбулося свято врожаю, на якому були відзначені тими чи іншими подарунками та призами механізатори, водії та інші колгоспники, які безпосередньо брали участь у жнивях-91. Молодим колгоспникам комсомольського віку, крім усіх інших заохочень, було оголошено, що вони нагороджуються річною переплатою на обласну газету "Молодий комунар". Серед них О. Сокур, О. Леонов, О. Нечитайло, Т. Лукавецька та інші — всього 15 чоловік. В. ЧАРТОРІЙСЬКИЙ, голова правління колгоспу "Більшовик", Гайворонський район.

Інформація

"ЩО З НАМИ БУДЕ?"

4 жовтня у Кіровоградському будинку культури ім. Компанієцької відбулася зустріч народного депутата Верховної Ради України С.В. Мармазова з ветеранами війни і праці. Близько трьох годин "не відпустили" присутні депутата. Питання ставилися найрізноманітніші, але лейтмотив цієї розмови: що буде з Україною. Турбувала людей і громадсько-політична ситуація в республіці, і наші економічні проблеми, якими дехто все ще намагається нехтувати, віддаючи перевагу політичній боротьбі.

Сиві ветерани, літні жінки з натруженими руками зверталися до депутата зовсім не як до колишнього секретаря обкому, а як до людини, що може порадити, як діяти, на що сподіватися. "Як же це так, Євгене Васильовичу, тільки Гітлер і Муссоліні партію забороняли", — уже після закінчення "офіційної" частини з розпачем запитували присутні, щільним кільцем оточивши С.В. Мармазова. Мені ще не встиглося бачити, щоб на зустріч з партійними функціонерами збиралося скільки народу. На жаль, запрошений ветеранами В.І. Желіба не міг бути присутнім, адже в цей час проходила сесія обласної Ради.

Наш кор.

НАША ГАЗЕТА МОЖЕ НАЗИВАТИСЯ:

"МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД", "МОЛОДІЖНИЙ ГАРТ", "НАСТАВНИК МОЛОДІ", "МОЛОДЬ", "СУЧАСНИК", "РОВЕСНИК", "БЕСЕЛКА", "ПОГЛЯД", "ТВІЙ ДРУГ" /А.Коваленко, м.Кіровоград/, "ІНГУЛОЧКА" /Н.Луценко, м.Кіровоград/, "НАМИСТО" /М.Мищенко, м.Кіровоград/, "ПОСТУП" /А.Гандрабуров, Кіровоградський район/, "КАРАВАН ЛЮБОВІ" /С.Габелок, м.Олександрія/, "ЮНАЦЬКА", "ДЛЯ ЮНАЦТВА", "НА МОЛОДІЖНІЙ ХВИЛІ", "МОЛОДІЖНИЙ ТИЖНЕВИК", "ЮНАЦЬКИЙ ТИЖНЕВИК", "СВІТАНОК", "НОВИНИ ТИЖНЯ", "ДЛЯ ВСІХ І ДЛЯ КОЖНОГО", "НАША МОЛОДЬ", "НАШЕ ПОКОЛІННЯ", "ПОКОЛІННЯ МОЛОДИХ" /Н.Мала, м.Кіровоград/, "ЖИТТЯ КІРОВОГРАДА", "МОЛОДИЙ СВІТ", "НАШЕ ЖИТТЯ", "МОЛОДИЙ ДРУГ", "МОЛОДІЖНЕ ВІТРИЛО", "ПРОМІНЬ МОЛОДІ", "МОЛОДЬ КІРОВА", "НАША МОЛОДЬ", "МОЛОДІЖНІ НОВИНИ", "НОВИНИ МОЛОДІ", "КІРОВОГРАДСЬКЕ СЛОВО", "КІРОВОГРАДСЬКІ МОТИВИ", "БЛАКІТНИЙ ПРАПОР КІРОВОГРАДЩИНИ", "ЖИТТЯ МОЛОДІ", "СЛОВО НАШОЇ МОЛОДІ", "НАШЕ СЛОВО", "МОЛОДІЖНА СІМ'Я", "МОЛОДІЖНІ СТОРІНКИ", "МОЛОДЕ ПОКОЛІННЯ", "МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД", "ПОГЛЯД МОЛОДІ", "ПОГЛЯД КІРОВОГРАДА" /І.Турецька, м.Кіровоград/, "СЛОВО НЕЗАЛЕЖНИКА", "ГОЛОС НЕЗАЛЕЖНИКА" /Л.Щирська, м.Кіровоград/, "ХВИЛЯ ЮНИХ", "СВІТ МОЛОДІ", "ВІРИЙ ЮНИХ", "КРУГОЗІР МОЛОДИХ", "ІНФОРМАТОР МОЛОДІ" /С.Грузда, м.Гайворон/.

"МОЛОДЬ КІРОВОГРАДЩИНИ" /С.Меньшая, м.Кіровоград/, "УКРАЇНА МОЛОДА", "МОЛОДА УКРАЇНА", "ГОЛОС ЮГА" /П.Татаріва, м.Кіровоград/, "РАНКОВИЙ ВІСНИК", "МОЛОДІЖНИЙ ВІСНИК", "КРИЛА СТЕПУ", "ТАЙМ-АУТ", "МОЛОДІЖНИЙ ЕКСПРЕС", "ВІТРИЛА" /В.Кваша, Новомиргородський район/.

ДІСТАЛОСЯ Й РЕКТОРУ...

Тим, що крадуть у нас будь-що і будь-де, уже нікого не здивуєш. Правда людям, з якими трапилося подібне нещастя, від того не легше. Бо немає ніякої певності, що вкрадене коли-небудь до них повернеться.

Не знаю, чи є така певність у ректора Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування Василя Олександровича Кіндратця. У ніч з першого на друге жовтня зловмисники добре "попоралися" у його службовому кабінеті — поцупили телевізори, радіоелектроапаратуру, не погребували й телефонними апаратами. Як сказав по телефону начальник карного розшуку Кіровоградського райвідділу міліції Володимир Омельчук, зараз відпрацьовуються певні версії, хоча деякі виявлені факти просто дивують. Такі, наприклад, як забути на столі у приймальні ключі від кабінету ректора, необізнаність працівників місцевої охорони, які нічого не чули й не побачили, хоча проведений слідчий експеримент супроводжувався таким рипінням паркету в коридорі, що, як кажуть, лишається тільки розвести руками.

Одним словом, питань перед працівниками карного розшуку більше, ніж досить. Відповісти на них, вони й зможуть зробити те, заради чого відпрацьовуються сьогодні різні версії — вирахувати вкрай знахабнілих злодіїв. Правда, чи повернуться вкрадені речі на своє місце, а не розчиняться у неймовірно заплутаних торгових операціях (навіщо тримати крадіям речдоки?), сказати теж непросто.

О. ПИЛИПЕНКО.

КРОК ДО НОВОЇ СПІЛКИ

(Інформація з пленуму обкому комсомолу)

Інформація з пленуму обкому комсомолу/ 4 жовтня відбувся дев'ятий пленум обласного комітету ЛКСМУ /МДС/. Можна зазначити, що пленум був надзвичайний, адже на ньому вирішувалися головні питання, пов'язані із подальшою долею обласної комсомольської організації. І це був, мабуть, останній пленум в історії комсомолу області. Його готувала спеціально створена робоча група.

Всього на пленумі розглядалося шість питань: про поточний момент і подальшу долю обласної комсомольської організації, про проект Статуту нової спілки обласної молодіжної організації, про порядок створення на базі обласної комсомольської організації нової молодіжної організації, організаційні питання, про створення тимчасової координаційної ради обласної комсомольської організації, затвердження її повноважень та про проведення позачергової ХХУІ обласної комсомольської конференції.

З інформацією по першому питанню виступила секретар обкому

комсомолу Л. Єгельська, яка детально розповіла про нинішню ситуацію в спілці, наголосила на необхідності створення нової організації на базі комсомолу, оскільки безліч конкретних справ, зокрема, спрямованих на захист прав молоді, мають право на життя і це не викликає ні в кого заперечень.

П о л е р е д н ю інформацію доповнив В. Стеблина — перший секретар Долинського райкому комсомолу, делегат ХХІІ з'їзду ВЛКСМ, який розповів про хід і підсумки останнього з'їзду ВЛКСМ.

З інформацією про проект Статуту нової спілки обласної молодіжної організації виступив Сергій Серета, перший секретар Світловодського міськкому комсомолу, член робочої групи. По закінченні інформації Сергій відповів на численні запитання, які в основному були пов'язані з внесками членів нової спілки, власністю міськкомів, райкомів комсомолу, госпрозрахунковою діяльністю та стосунками з піонерською організацією.

Пленум прийняв з даного питання постанову. У ній, зокрема, говориться про те, щоб проект статуту спілки обласної молодіжної організації обговорити на розширених пленумах, активах міськкомів, райкомів комсомолу, і внести його на розгляд конференції, де також обговорюватиметься і назва нової обласної молодіжної організації. Пленум звернувся до комсомольців і молоді області з пропозицією про самовизначення і входження в обласну молодіжну організацію — Спілку молодіжних організацій Кіровоградщини /назва умовна/.

З інформацією про порядок створення на базі обласної комсомольської організації нової молодіжної організації виступив М. Живанов — перший секретар Кіровоградського міського комітету комсомолу, член робочої групи.

Пленум розглянув організаційне питання. У зв'язку із затвердженням сесією обласної Ради народних депутатів /27 вересня ц.р./ Л. Єгельської головою комітету у справах мо-

лоді облвиконкому та згідно з поданою заявою пленум звільнив її від обов'язків секретаря обкому комсомолу, відзначивши особистий вклад і мужність, які вона проявила під час роботи у складній для обласної комсомольської організації час.

Для підготовки позачергової і першої установчої конференції нової спілки була створена координаційна рада.

Пленум також створив комісію для проведення повної фінансової ревізії обласної комсомольської організації.

У зв'язку з реорганізацією комсомолу України і перетворенням його в якісно нову молодіжну організацію та на основі постанов і рішень ХХУІ з'їзду ЛКСМУ /МДС/ — 1 з'їзду Спілки молодіжних організацій України пленум обкому комсомолу постановив:

1. Провести позачергову обласну комсомольську конференцію і першу установчу конференцію нової спілки 18-20 жовтня цього року в м. Кіровограді.
2. Встановити норму

представництва — 1 делегат від 500 комсомольців за станом обліку на 1 жовтня ц.р.

3. Внести на розгляд конференції такі питання:
 - інформація обкому комсомолу за період з грудня 1989 по жовтень 1991 року;
 - звіт ревізійної комісії;
 - про назву нової молодіжної організації;
 - затвердження Статуту нової молодіжної організації;
 - про облік членів нової спілки;
 - про сплату членських внесків;
 - про механізм переходу обласної комсомольської організації в нову спілку молоді;
 - вибори координаційної ради нової спілки молодіжних організацій;
 - вибори голови і заступників керівного органу нової спілки.
4. Встановити норму представництва в координаційну раду: 1 чоловік від районної організації, по 2 чоловіки від Світловодської і Олександрійської і 5 чоловік від Кіровоградської міської організації.
5. Вибори делегатів проводити на розширених пленумах міськкомів, райкомів комсомолу, виходячи з рекомендацій первинних комсомольських організацій.

У роботі пленуму взяв участь член ЦКК СМОУ Анатолій Патока. Р.С. Звичайно, в інформації про пленум

обкому комсомолу важко передати напруження, атмосферу дискусій, що проходили, при обговоренні питань порядку денного. З яким переживанням за долю комсомолу, якій бути новій спілці говорили у своїх виступах М. Живанов, С. Щербак, О. Заточна, Л. Бугайцова, Н. Жукова, І. Винокуров, Ю. Устиновський, І. Волков та інші! Адже в історії комсомолу області було чимало добрих справ, котрі варто перенести в нову організацію.

І, мабуть, правильно зауважив В. Малишок, що такий пленум мав пройти ще два роки тому, тоді б і ситуація була іншою. Однак для цього й нині потрібні енергійні й віддані справі спілки люди.

Думаю, що такі люди в нашій області є, хоча б із складу робочої групи.

І більш ніж правильно сказав С. Серета, що ми створюємо якісно нову спілку для вирішення насамперед проблем молоді, оскільки ніхто за нас їх не вирішить. В одиночку ми ніхто, для цього потрібні спільні зусилля, потрібна молодіжна організація.

Так що вже один крок до створення нової спілки обласної молодіжної організації зроблено, хотілося б, щоб був він не останнім.

А. СТОЯН.

зав. відділом обкому комсомолу.

КОНДУКТОР, НАТИСНИ НА ГАЛЬМА

Однією з найпримітніших проблем в СРСР є транспортна. Епопея з придбанням квитків, переповнені автобуси і вагони, імператорська поведінка провідників і водіїв перетворюють навіть дрібну поїздку в нескінченний жах. А які відчуття заповнюють вашу душу, коли, чесно відстоявши годину в черзі, ви дізнаєтесь, що скажімо, в Новгородку автобус не їде, і що касир "не зобов'язаний бігати за кожним водієм". Але ви мовчите, бо хто його знає, чи вистачить вам квитка на наступний рейс. Як принизливо буває вислуховувати в позі "букви зю" міркування таксиста про його власні уподобання маршрутів містом. А боротьба в автобусі чи тролейбусі наприкінці робочого дня...

Однак на все є свої причини. Довідатись про них я вирішив у начальника відділу пасажирських перевезень ТВО автотранспорту області Олександра Петровича Висоцького.

На столі у нього саме лежала "Кіровоградська правда" з оглядом листів, в яких критикувалася робота наших транспортників — один на похорони не прийшов, другий — грубіян і так далі. Олександр Петрович простягнув її мені: "Дивіться, що пишуть".

— А хіба це неправда?

— У більшості випадків факти наведено правильно і винуватців ми суворо покарали. Що поробиш, в колективі завжди негідник знайдеться. Проте я не погоджуюся з концепцією статті ваших колег — журналістів. Це все — "голий" фактаж. Чому не розібралися в причинах незадовільної роботи, що зумовлює наші недоліки? Нарешті, деякі факти не перевірені, як слід. Ось літня людина скаржиться на водія, бо той не захотів їхати в яке-то село. Ми завітали до цього дядька і з'ясували, що він сів не на той автобус, про що йому, до речі, й казали. А лист — опублікований. Я не виправдовую свою фірму; але ж і ми не які-небудь злочинці, що псуєть людям нерви лише із-за власних лінощів чи бажання.

— І все-таки робота транспорту у нас незадовільна.

— А ви знаєте, що в парку стоїть майже сотня автобусів? Гуми немає. А на московській біржі один скат продають за тисячу карбованців. Що нам робити?

Дуже скоротили фонди на пальне, немає запчастин. Навіть від підвищення плати за проїзд у 2-3 рази позитивних результатів мало, адже техніка, двигуни подорожчали набагато більше. Двигуни для ГАЗ-53 коштували раніше 600 крб., сьогодні — 3600. Продавав нам Горьківський автозавод машини за 11 тисяч карбованців. А недавно створив у Донецьку посередницьку фірму і пересилає "Волги" лише їй. Ціна автоматично зростає до 16 тисяч, тобто з трьох автомобілів — один ми втрачаємо.

Взагалі, у наші дні це дуже поширена практика — вирішувати свої проблеми за чужий рахунок. Взяти, скажімо, пільговиків. Правом безплатного проїзду у міському транспорті користуються 28 категорій громадян. Це — воїни-інтернаціоналісти, ветерани війни та праці, інваліди, чорнобильці, військовослужбовці, міліціонери і т. д. Нині це право отримали й почесні донори. Безумовно, від цих людей залежить життя нас усіх. Але навіщо бити по кишені автотранспортні підприємства? Облрада прийняла таке рішення, та чому ж не подумала про покриття витрат? Знаєте, скільки у нас пільговиків в області? 175 тисяч чоловік, з яких 28 тисяч — у Кіровограді. За статистичними даними людина в середньому робить 50 поїздок за місяць. Втрати, теоретично, 20 мільйонів карбованців. Щоправда, пільгами користується лише 30 відсотків тих, що мають на це право. Зауважу, що військових ми не враховуємо, бо хто знає, скільки їх їздить. Тому ми й просимо обласну раду відшкодувати нам ці 30 відсотків, хоча б 5 мільйонів виділити. А у відповідь — тиша.

Міський транспорт все-таки дуже збитковий. Вихід я бачу лише в одному — повернути кондукторів в автобуси, як після війни. Думаю, що "зайців" поменшає. Але й тут є великі труднощі — робота ця досить важка, і знову ж таки, що робити з нічними рейсами?

Ви праві, у нас є ще багато суб'єктивних недоліків. Чого варті хоча б поїздки по області, коли пасажирам з квитками доводиться 2-3 години стояти в автобусі. Винні тут і ми — потрібно весь час тримати в полі зору контролерів на посадці, і водіїв — набирають в автобус будь-кого, і пасажирів — багатьом не вистачає елементарної порядності.

Я чомусь пригадав Вільнюс. Там люди стають на зупинці в чергу. Правда просто? Без квитків і поготів не просяться. А у нас — не посадка, а розиграш м'яча в регбі. І що ми за публіка?

Є. ШЕПІТЬКО.

ПЕТРЕНКОВІ

Хто був в Устинівському районі, їздив там по селах, підтвердить думку — в радгоспі "Устинівський" найкращі дороги. Не знаю, чи погодяться колеги директора цього господарства — Анатолія Олексійовича Петренка, але, як на мене, він теж найкращий керівник у цьому районі.

У степових устинівських селах я бував і буваю часто, і кожного разу хочеться заїхати в Криничине, до А.О.Петренка. Щось нове з політики і економіки його сіл дізнаватися — одна приємність. Про минуле директора розговорити важко: не хоче згадувати поневіряння. Приміром, ті ж дороги.

Радгосп — десь із п'ятнадцяти-двадцять років, відколи його очолював Анатолій Олексійович, вважався відстаючим. На ті мірки тоді не "довикорчувували" неперспективні села, а новий керівник ще до них надумав, правда, після поповнення каси мільйонами карбованців, дороги прокладати.

Дали по шапці. Мало не щодня викликали до райкому партії, де мудро навчали сільському господарству. Там, певно, хотіли, щоб мільйони лишилися незайнятими. Ними можна й перед сусідніми районами похизуватися: оно які ми багаті!

Багатство ж бачилося не в цьому. Взятися всім людом за будівництво. В ті роки по 10-15 і більше чепуреньких будиночків здавали під ключ. В одному лише селі Криничному нині око ріжуть три нові вулиці. Вже згадані дороги до інших сіл проклали. До деяких, таких як Солдатське, не встигли: запущена машина для стирання з лиця землі неперспективні села зробила свою справу.

За дороги гикнулося радгоспівцям добре. Директор, здоров'я котрого не витерпіло моральних знущань, потрапив у лікарню. Викарабкавшись з білих палат, як говорили його підлеглі, не відступив від свого: продовжував зароблені гроші вкладати в людей.

Новими школами, матеріальними допомогою в "Устинівському" не здивуєш нікого. Звикли до цього. Ще недавно, правда, дивувалися: навіщо так настійно дирекція навчає за кошти господарства студентів? Анатолій Олексійович пояснював, що навіть нижчу ланку господарства повинен очолювати знаючий, навчений спеціаліст. До цього прагнули й прагнуть.

Десь років два-три тому довелось сотню кілометрів від Кіровограда в Криничине долати на "Волзі" Анатолія Олексійовича. Про що говорили — не пам'ятаю. Згадується інше: поблизу дороги підлітки розпалили з наламаного сухого гілля вогонь, посідали біля нього й гріються. Якраз лютий своїм звичним для тих днів сирим вітром нагнав сутінки. Анатолій Олексійович зупинив машину, трохи під'їхав назад /метрів двісті проїхали/. Хлопці й не думали, що новенька "Волга" за ними вернулася. Вийшов директор, гукнув. Уже в

машині допитувався:

— З дому в СПТУ, мабуть, їдете?

— Еге, запізнилися на автобус, наступного довгенько чекати. — Гомоніли хлопці, не приховуючи задоволення, що їдуть.

Анатолія Олексійовича хороша думка молоді робітники. Чотири роки тому мені доводилося, виконуючи редакційне завдання, тиждень попряцювати секретарем комсомольської організації колгоспу. Організація була одна з

«МАЗДИ»

Розпитав директора про сьогоднішні науки, особливо довго говорили про практику. Вже десь біля Устинівки, коли хлопці давно подякували за дорогу, посміхнувшись, що слабенькі матеріальні бази нині в училищах, що нема достатньої кількості навчальних автомобілів, тракторів, комбайнів, а з малюнків хіба ж то наука?

За дипломованих спеціалістів стоїть горою. Колись після наради, рано-раненько завітала до директора в кабінет дівчина. Не пригадую, як її звали, знаю одне: закінчувала сільськогосподарський вуз, і випало щастя заміж вийти. Так і сказала, ніяковіючи:

— Оце я, Анатолію Олексійовичу, заміж вихожу, хочучу...

— Вітаю, вітаю, — піднявся з крісла директор, не давши докінчити дівчині. — Що треба, чи продуктів, чи транспорт, допоможемо. В місті не таке, як у нас, сама знаєш.

— Та я не за цим, — продовжила юнка. — Наречений мій нетутешній, їхати треба, в невісткі йду.

— Е, справа кепська... — занервував Анатолій Олексійович.

найміцніших у районі. В політику не гралися, всю роботу спрямовували на соціальний напрям. Сьогодні, коли комсомолу вже нема, тут "аврал" не кричать. Надія Гачечко, ватажок молоді, як займалася її турботами, так і продовжує цю справу. Взяти хоча б забезпечення молодих сімей товарами народного споживання.

Отут, впевнений, треба розповісти про все детальніше.

Продовжуючи те, за що десять років тому викручували руки /в людей вкладали гроші/, радгоспівці сотні тисяч заробленої валюти витратили на придбання імпортованих товарів.

Аж не вірилося, що сільськими дорогами, як зазначали, зовсім непоганими, їздять вісім японських легкових автомобілів "Мазда", в будинках стоять японські ж телевізори, що селяни пилососять японськими пилососами, що взимку комбайнери, водії, тваринники ходитимуть в імпортованому, прямо скажемо, прекрасному одязі, в тому числі в десятках і десятках дубльонів. Усе це — реальність. Як і те, що відеофільми дивляться тут на японських відеоманіфонеках і що на сільраді стоїть супутникова антена.

Ходив у кабінеті, ніяк не міг заспокоїтися. Я не розумів: як отак через одну студентку хвилюватися?

— Значить, так. Спробуємо твого обранця переманити. Якщо він навчається за направленням свого колгоспу, гроші зразу ж повернемо. Головне, дівчинку, за тобою: вмовляй хлопця. Хату дамо, заживете. Помізькуйте вдвох.

Не відпускає спеціалістів. Тримає знайомих людей, а вони і його тримають. Всяке мені доводилося чути про різних керівників. Особливо, коли їх нема, дістається багатьом. Однак, мене здивував такий факт: з десятками робітників переговорив, декого навіть дуже добре знаю, але за різних обставин, щоб хтось хоч одне недоброзичливе слово сказав про свого керівника — не пам'ятаю. Особливо ж про

Так от: найчастіше за подібними товарами їде Надя. Енергії в неї хоч відбавляй. Навіть коли просив, дай фотографію, ну досить тобі вже розповідати про футбол, про консервний цех і як там молодь працює, вона лише повторяла: "Слухай та запам'ятай свої прізвища". І перерахувала, своїх подруг. Запам'ятав Наталку Саржевську, Ірину Зарубу, Світлану Муляву. Звичайно, за розмовою сфотографував і саму Надію Гачечко /див. на фото/.

Ще здивували в селах радгоспу діти. Багато з них "обкатували" новенькі велосипеди. Зупинив одну дівчинку. Слова не витягнув з неї, така сором'язлива. Одне дізнався, а саме — велосипеди привіз /завжди, декілька десятків/ А.О.Петренко...

Ю.ЯРОВИЙ.
Радгосп "Устинівський".

Звичайно, ви не станете. Хоча це моя особиста думка. Спробувати можете запросто: для цього варто стати кандидатом у кандидати. Іх скоро буде більше, ніж грибів після дощу. Є вже серед них і наш земляк-житель Голованівського району Микола Володимирович Донченко.

Та хіба лише він на Україні? Багато, дуже багато людей як відомих, так і невідомих набирають голоси. Аякже—не матиме сто тисяч підтримуючих, вважай, навіть на стежку справжнього суперництва не станеш. Кожен із претендентів у кандидати має свої програми. На жаль, не всі вони доходять до нас, не знаєш поки що, хто і що робитиме, а вже не кажу за пропозиції, які будь-хто може сотнями на хвилину видавати.

З Миколою Володимировичем я все-таки познайомився на сторінках кіровоградської міської "Вечірньої газети". Дякуючи їй за інформацію, висловлю смуток, що жителі нашої області, як, напевне, і інших, так легко віддають свої голоси підтримки людині, яку доля не балувала. Поспівчувати, навіть

більше—допомогти—можна М.Донченку. Ну, переслідувався, ну, борючись з несправедливістю на виробництві, потерпів від керівництва. А далі що?

Знати, як каже Микола Володимирович, про "наводоч", яка приносила і йому особисто, й багатьом іншим різноманітні біди, думаю, замало. Замало знати й те, як компостуються тролейбусні квиточки, мовляв, такі ми прості. Пропозиції ж щодо зниження цін нагадують, щонайменше, обіцянки минулих виборів, коли кандидати розпиналися, що проведуть газ по селах, що продуктами забезпечать, що...

А що—маємо продукти? А вірили, як діти раділи облудним неправдивостям. Де газ у селах, де м'ясо в містах? Немає. Отож, о, думаймо, люди добрі, думаймо.

Обіцяти, звичайно не лише можна, а й треба. От я, приміром, можу повірити людині, яка в програмі не лише пропонує радикальні переміни, а й з допомогою детального економічного аналізу, виважених політичних прогностів переконає, що здатна вивести нашу державу з суцільної

кризи. З певністю можу сказати, вірніше, повторити всім відоме, що кухарка керувати державою не зможе. Щось на зразок кухарок ми мали в минулі десятиріччя. Як вони, доку ховарились?

Слова претендентів у кандидати в президенти типу: "негайно... підняти медицину, культуру на європейський рівень"

ХОЧЕТЕ СТАТИ ПРЕЗИДЕНТОМ?

шоують: суцільне красномовство. Як підняти? Це ж не мішки на вокзалах! А отак слово роботи горобцем... О, вміємо подібне говорити.

Вибори президента України почалися. Претендентів на цей пост вже є аж забагато. Цікаво, а що думають про цю кампанію люди, яким хочуть бачити президента і, головне, ког?

Нещодавно, перебуваючи в Устинівському районі, поговорив з колгоспниками. Віктор Миколайович Никитенко, голова правління колгоспу ім. Кірова, стурбований у першу чергу економічними труднощами. За його словами, найбільше голосів уже на прямих виборах може набрати той, хто не розсипатиме наліво і направо щедрих обіцянок, хто не стогнатиме, що терпів поневір'яння в минулому (більшість терпіла), а хто запропонує реальний механізм виходу нашої незалежної держави з кризи. Запропонує і знаоче створюватиме умови, аби даний механізм запрацював, оглянувшись на минуле, підняв рівень життя хоча б на першому етапі до відмітки початку

вісімдесятих років. За таку людину і віддасть свій голос колгоспник. Молодим дещо важче, і неспокійніше робити вибір. Немає ніякого секрету, що саме цю категорію населення України по руках і ногах зв'язала невизначеність і невпевненість. Всі вони, як і моя знайома сім'я Возних, котрі лікують людей, чекають від президента соціальних зрушень. Але як же визначитись, за кого голосувати, коли нині на сучасній Україні скрізь тебе обступили проблеми. Та такі, що вже нікому й віри нема.

Викладач КІСМУ Лариса Василівна Кваша вважає, що вибори президента взагалі пройдуть за завчасно розробленою кимось (хто й раніше так робив) схемою, і ним стане той, кого хоче парламент. Як я зрозумів з розповіді цієї жіночки, в те, що народ сам вибиратиме, віри в неї нема.

На мою думку, сьогодні віри в багатьох нема, але вибір все-таки робити треба, особливо тепер, коли претендентів багато і є з кого вибирати.

Ю. ЯРОВИЙ.

Історія—повторюється. Шанс стати державною нацією ми мали у 1918-му році, коли була створена Українська Народна Республіка. Цей факт партійно-радянські історики всіляко замовчували або ж представляли як прояв контрреволюції.

Сьогодні ми мусимо згадати той час, щоб не повторити минулих помилок і використати шанс, який знову, на щастя, надала нам історія.

Після першої революційної хвилі перед українським народом постало питання про організаційне об'єднання. Всі партії і напрямки вирішили об'єднатися в єдиний політичний організацію, метою якої було б створення широкої національно-територіальної автономії України в федеративній демократичній Російській республіці. Тож бачимо, з самого початку форма державності тодішнім свідомим українцям уявлялася трохи іншою ніж та, про яку говоримо сьогодні. Врешті, мова про Україну як повністю незалежну державу велася вже у IV Універсалі Центральної Ради, але на час організаційного становлення мета була дещо іншою.

Враховую, що до 1917 року на Східній Україні, яка на той час була у складі Російської імперії, відбулася культурницька чи політична діяльність, що містила в собі хоч незначні елементи українського питання, переслідувалась. Порівнюючи із сьогоднішнім днем, можна сказати, що останніми роками в Україні склалися структури демократичних організацій, хоч і охоплюють вони не таку вже й значну частину населення республіки. У березні 1917 року організувалася спільна рада всіх київських українських організацій і називалася Українською Центральною Радою. На той час по містах і селах України проходили з'їзди, зібрання людей, від яких посилалися представники до УЦР. Щоб цьому рухові надати якусь організаційну стрункість, у

квітні було скликано з'їзд організованої української людності.

З'їзд обрав нову Центральну Раду, яка складалася з великої ради та постійного комітету. Велика рада налічувала 120-150 членів і скликалася раз на місяць для вирішення важливіших питань, а комітет мав десь 20 постійних членів і збирався майже щодня.

Тож бачимо, що тогочасний орган влади на Україні був хоч і менш організаційно складеним від нашої Верховної Ради, але гнучкішим і компактнішим.

Порівнюючи той час і сьогоднішній слід відзначити, що Українську Центральну Раду досить широко підтримувало сільське населення і українські військові, а також національно свідомі частина інтелігенції. Чого не скажеш про теперішній стан справ. Село сьогодні не виявляє активної підтримки політики Верховної Ради на незалежність України. Воно взагалі становить, в основному, інертну масу людей, яка явно не підтримує жодної політичної течії. Причин цьому багато. Це і постійне відкачування матеріальних і людських ресурсів із села, що призвело до помітного постаріння сіл, і той одвічний консерватизм селянина, що вироблявся віками. Та особливо посилюється в останні десятиріччя, коли хліборобові все щось обіцяли, і весь час дурили. Але селяни на той час складали переважну частину населення. Сьогодні Україна із майже виключно сільськогосподарського регіону перетворилася у великий індустріальний.

Військові українці у російській імперській армії у більшості своїй не втратили свідомості приналежності до українського народу. Сьогодні вони не мають

вже будь-яких почуттів до своєї Вітчизни-України, за винятком окремих людей, які створили Спілку офіцерів України. Вона, на жаль, не є дійсно масовою організацією. Але не видно в середовищі українських військових і організованої протидії, швидше, як б сказала, панує атмосфера очікувальності—якщо, мовляв, український уряд створить нормальні умови, добре платитиме, то служитимемо і йому.

Із самого початку свого утворення Українська Центральна Рада намагалася порозумітися із Центральним Російським Урядом на основі підтримки нового вільного ладу, одночасно вимагаючи від нього, "щоб він міцно зв'язав справу автономії України з інтересами нового ладу, заохотив людність її до всяких жертв, а для того негайно видав декларацію, котрою б з свого боку визнав потребу широкої автономії української землі і поробив одразу всі заходи, щоб надати українській національній характер її публічним установам..."

Українська Центральна Рада вимагала забезпечити державні права України, надані їй при об'єднанні з Росією в 1654 році і беззаконно потоптані Романовими.

Для цього Центральна Рада вислала свою делегацію, що складалася з представників різних партій, в Росію. 20-21 травня 1917 року засідала спеціально створена комісія тимчасового уряду. В цих вимогах Україні було відмовлено. Делегація заявила, що знімає з себе відповідальність за наслідки такого ставлення, і повертається на Україну. Це змусило комісію передати українські вимоги на розгляд Уряду, але й він лишився на тих же позиціях.

Лише після цього Українська Центральна

Рада, одержавши підтримки на Всеукраїнському селянському з'їзді, на Всеукраїнському Військовому з'їзді, що якраз відбувалися в той час, прийняла свій перший Універсал.

У другому Універсалі Центральна Рада дещо відійшла від принципів, які проголошувала. Зокрема, визнала, що автономія України не може здійснюватися до всеросійських Установчих зборів. Це значно ослабило її авторитет і свідчить про те, що сьогодні не маємо права відступати від наміченої мети, бо інакше шлях безперспективний.

Але повернемося до Універсалів. Третій із них проголошує Українську Народну Республіку у складі Російської Республіки, яка мала стати федерацією рівних і вільних народів. І лише в січні 1918 р. під впливом політичної і військової конфронтації з урядом Радянської Росії проголосив Четвертий Універсал, в якому УНР проголошується самостійною державою. До речі, безпосереднім автором всіх цих історичних документів був наш земляк, заступник голови Центральної Ради В. Винниченко. А вже у лютому на Україну прийшли так звані війська Радянської Росії, а насправді частини колишньої царської армії під командуванням шовініста /саме в цьому більшовики і захисники монархії знаходили спільну мову/ Муравйова, які вчинили на Україні, зокрема, в Києві жахливу різню. Кількох слів українською мовою було досить, щоб отримати смертний вирок у новітніх більшовиків. Заодно знищували і євреїв.

Революційні демократи висунули відоме гасло міжнародної політики: "Мир без анексії і контрибуцій". Якби прикласти його

до внутрішніх національних і обласних відносин, а саме в такому ракурсі розглядало його тогочасне українство, то виходило, що будь-яка народність не може бути силою підпорядкована іншому народу і з неї не можуть зніматися матеріальні засоби для задоволення потреб іншого народу. А Україна платила на загально-імперські потреби непропорційно багато до кількості населення, отже, сплачувала фактично контрибуцію. Але російські революційні демократи прикладаючи цей лозунг до міжнародного життя і слухати не хотіли про його використання у внутрішніх стосунках.

Врешті, те ж саме спостерігаємо і сьогодні. Лише останнім часом на серйозному рівні ведеться мова про хоча б контроль за матеріальними ресурсами України, які вона передає центру. Але й досі, по прийнятті Акту про незалежність та Закону про економічну самостійність, не можемо до ладу розібратися між собою та республіканською власністю, з ритмом міжреспубліканських поставок, неспроможні витворити життєздатну систему взаємних договорів, що викликає справедливі нарікання народу. А для становлення української держави це є чи не найголовнішим чинником.

У той же час бачимо, що позиції російських демократів і в Росії, і на Україні за останні сімдесят років не зазнали значної еволюції. Як тоді, так і зараз їхній демократизм був демократизмом до того моменту, поки не поставало національне питання. Тільки мова заходить про самовизначення нації, як цей демократизм одразу ж перетворюється в махровий консерватизм, що межує із шовінізмом, і з'являються натяки на територіальні претензії, дружні візити демократа із робітничого середовища Росії М. Травкіна в інтерв'юхівське Придністров'я, що підштовхує "рускоязычное население" на боротьбу з ідеями національної державності, хоча на Україні

ці ідеї не несуть ніяких утисків їхніх прав, чого не було ні в 1918, і в 1991-му немає.

У короткій статті неможливо детально і глибоко проаналізувати найдраматичніші і найнеоднозначніші моменти в житті українського народу за останнє століття. Хочеться повернутися лише до деяких законодавчих актів, прийнятих Центральною Радою в 1917-18 роках: Постанова про поширення влади Генерального Секретаріату /виконавчий орган Української Центральної Ради—С. О./ на всю територію України, Закони про відстрочку призову на військову службу і одкомандування з неї громадян Української республіки, Закони про громадянство, Закон про виключне право Української Центральної Ради видавати закони для УНР, Закони про Генеральний Суд, Закон про упорядкування Прокураторського догляду на Україні, Тимчасовий земельний закон, Закон про національно-персональну автономію, Тимчасовий закон про випуск державних кредитових білетів, Закон про утворення Українського народного війська. Правда, дуже схоже на сьогоднішній день? До того ж, і обстановка в суспільстві була тоді аналогічна теперішній—політична анархія, ерозія державної влади, економічна розруха... На щастя, сьогодні не маємо тогочасного духу і факту громадянської війни, та й навряд чи загрожують Україні захоплення її військами, як це сталося у 1918 році.

Побудова української держави тільки тоді буде реальною, коли до цього прикладатимуть зусилля її громадяни, тобто ви, шановні читачі. Хотілося, щоб напередодні референдуму та виборів Президента України на цю статтю відгукнулись історики, економісти, всі, кому небайдужа доля України. Наведіть у своїх листах конкретні ситуації, роздуми, факти, поглиблюючи тим самим поверховий аналіз наведеної тут.

С. ОРЕЛ.

ТАК БУЛО У 18-МУ. ЯК БУДЕ У 91-МУ?

ВІД РЕДАКЦІЇ: В соціології є такий метод досліджень: включене спостереження. Віктор Громовий, ставши свого часу членом ЦК ЛКСМУ, міг в повній мірі простежити зсередини крах цієї організації. Але він не просто як соціолог фіксував події, а був їх учасником. За свою активну життєву позицію йому не раз діставалося від консервативної частини нашого суспільства, відголоски боротьби з інакодумством потрапляли і на сторінки обласної преси. Але все одно йому не змусили зайняти конформістську позицію: "у чисму возі їдеш, того і пісно співай". Він не був флюгером, не міняв свої політичні погляди і зараз має моральне право на ті слова, що написав.

ПРОЩАННЯ З ІЛЮЗІЯМИ

Усі ми, вихованці тоталітарної системи, рано чи пізно переживали крах ілюзій... Вчили ми в школі про "хлопченя з розумними очима, із чолом високим та ясним", а потім дізнавались із західних радіоголосів чи вже в часи перебудови з нашої преси про розстріляних заложників, ні в чому не винних людей "з буржуазних верств населення" після замаху на Леніна, про Соловки, накази розстрілювати священників... Хай Брежнев поганий, Сталін виродок, але щоб Ленін?! Потім почали шукати гуманний, демократичний соціалізм...

А пам'ятаєте спроби реформувати КПРС? Шеварднадзе і Яковлев в Москві, а Панченко і Шишкін в Кіровограді пробували це зробити, але "керівна і спрямовуюча сила" вперто не піддавалась, а потім "вийшла із окопів" 19-21 серпня, щоб остаточно розвіяти ілюзії в тих, хто ще сподівався знайти в цій організації хоч краплину "розуму, честі і совісті".

Я теж пройшов через подібні ілюзії, сподіваючись, що якщо КПРС закріпиться і нездатна на якісні зрушення, то хоч її "надійний помічник і резерв" — комсомол зможе це зробити... Все ж такі молоді люди мали б відчувати подих демократії, все ж стереотипи і догми в молодих головах повинні були б триматись не так міцно, все ж серед нинішнього покоління комсомольців не було всеосяжного страху розплати за скоєне, все ж хоча б інтуїтивно треба було б відчувати, що головне для політика — бути із завтрашньою більшістю, а не далі сліпо плентатись за "старшим братом".

Але останні два-три роки, коли я пробував добитися перетворення комсомолу з добровільно-примусового придатку партійно-державних структур в організацію молоді і для молоді, переконали мене в тому, що українська приказка: "Не буде баба дівкою" справедлива і стосовно ЛКСМУ — ВЛКСМ.

Проте, якщо хто з моїх опонентів подумав, що я в цьому матеріалі знову буду критикувати комсомол, він черговий раз глибоко помислився. Після того, як комсомол припинив своє існування, про нього тепер треба говорити тільки хороше, або не говорити нічого, тож я займаюсь тим, що критикуватиму себе як колишнього члена демократичної фракції колишнього ЦК, колишнього ЛКСМУ /МДС/. /А хороше теж було, і я не хотів би, щоб ветерани комсомолу сприймали саморозпуск організації як акт що перекреслює їхнє життя і працю. Ми все пам'ятаємо, але як писав Шевченко, "все тече, все минає..."

Коли мене висували ще в 1989 році до бюро Кіровоградського райкому комсомолу, а потім до ЦК ЛКСМУ, в первинній організації Сосонівської СШ це були ознаки життя і через неї можна було проводити корисні справи. Так в Кіровоградському районі діяла рада молодих вчителів, дискусійний клуб, проводилися конкурси молодих лекторів, педагогів, КВК між різними школами... зняти б тоді ідеологічний прес та вирватися з об'ємів "старшого брата" — організація б жила. З боку рядових спілчан (у всякому разі, у 99,99% з них) якоїсь віри в ідеали комунізму ніколи і не було. Та й наш апарат, як я переконався під час розбору моєї поведінки на з'їзді комсомолу в Кіровоградській делегації, просто не мав серйозного уявлення про суть марксизму /Я тоді якраз здав кандидатський екзамен з марксистсько-ленінської філософії і просто смішно було слухати повчання Снопкова і Гюлі/. Так що і відмовляти було, бо вті ні від чого.

Я бачив боягузливість наших апаратників, коли вперше по ініціативі знизу спробували домогтися висунення від комсомолу кандидатів в народні депутати. Думає, що коли в ЦК прийдуть нові люди, тут, на місцях, уже "не халатиме кондрашка" наших лідерів при необхідності прийняти самостійне рішення.

Та і ЦК я тоді розглядав як мозковий центр, здатний через комісію в справах молоді впливати на формування молодіжної політики в республіці.

Проте реальність виявилась зовсім іншою, ніж здавалося. Хоч і вийти тоді зі Спілки — при тому, що як організатор позакласної роботи в школі все-таки добивався хорошого рівня роботи первинної організації — значило б залишити рядових спілчан на поталу апаратникам.

Довелося діяти по-донкіхотськи, стати

об'єктом безцеремонних нападів, дарма втрачати час, щоб розвіяти власні ілюзії. Вимагати від комсомольського апарату самостійності рішень, департизації і деідеологізації, парасолькової структури і колективного членства, повороту обличчям до рядового спілчанина — виявилось даремно. Це суперечило їх уявленню про свою місію і місію комсомолу. Вимагати від них таких змін — означало вимогу до наших "генералів" відмовитись від свого минулого і не дати забезпечити "майбутнє", адже вони прийшли на свої посади через фільтр партійного відбору і більшість з них розглядали свою роботу "на комсомолі" як годівничку чи стартовий майданчик, що дасть змогу зайняти тепле місце в партійній ієрархії. Вимагати відмовитись від всього цього і в умовах розвалу економіки працювати на якусь там абстрактну молодь — це було з нашого боку просто наївно.

Ми згаяли час на безплідні дискусії, спроби переконати більшість, а треба було рішуче відмежуватись і створювати нову організацію молоді. /Це зробили, правда, теж з деяким запізненням на заході України, зокрема, ще до конференції в травні вийшла з ЛКСМУ Демократична спілка молоді Львівщини/. Ми пробували збергти єдину організацію, бо знали, що ніякої властності нам не дістанеться, а місцева комуністична влада зробить все, щоб нас задавити.

Ми хотіли реформувати спілку згори, а до агітації в первинних організаціях в нас просто не доходили руки. Та і не хотіли, щоб нас звинувачували в "підірвній" роботі. В умовах, коли ЦК перетворилося в генераліт без армії, агітація серед "мертвих душ" не мала ніякого сенсу.

Зараз, коли на фінальному з'їзді комсомолу в документах посткомсомольської СМСУ, знайшли своє відображення ідеї демократії, здавалося б, їм треба взятися за роботу в цій організації, але поїзд вже пішов.

Втрачено час, втрачено авторитет, втрачено довіру.

Та і зараз демократи не допущені до кормила спілки навіть в підготовчий комітет по проведенню цього з'їзду не

допустили одного з лідерів дем.фракції І. Іцхакова, а в керівних органах "нового" спілки ті самі люди, тільки комсомольські значки познімали.

На останньому з'їзді демократи мовчали. Мовчали, бо все вже сказано за попередні роки, мовчали, бо взяли на озброєння принцип, про який я вже писав — про комсомол або нічого не говорити, або говорити хороше. Мовчали, але це мовчання говорило саме за себе.

Та і що говорити, зрозуміло і без слів, що Ленінська комуністична Спілка молоді покінчила життя самогубством, як покінчила життя самогубством остання імперія — СРСР, як здійснила політичне харакірі КПРС — КПУ. Сталося те, що неминуче повинно було рано чи пізно статись.

Шкодувати за ЛКСМУ — ВЛКСМ, мабуть, не варто, бо цієї організації давно вже не було, а, може, її не було ніколи. Була трагедія поколінь, було міністерство у справах молоді, був міф, були пісні-агітки, рядки з яких зараз звучать як насмішка: "Комсомольці — безпечні серця. Комсомольці — все доводять до кінця" /це вже іронія щодо останнього з'їзду/. А ще деякий час мулятимуть очі сліди колишнього монополю становища комсомолу, як то кінотеатр "Комсомолец" чи сквер "Ленінського комсомолу" в центрі Кіровограда чи незграбний пам'ятник біля КІСМУ...

У Курта Левіна є такий вислів: "Якщо ви дійсно хочете щось зрозуміти, попробуйте це змінити". Я пробував змінити колишній комсомол і не тільки за допомогою слів, а й на ділі, і мені не соромно було б прозвітувати перед людьми, які мене обирали до ЦК /на жаль, на останньому Пленумі обкому комсомолу мою пропозицію прозвітували членам колишнього ЦК про свою роботу, завалили ті, хто весь час підкреслював, що саме вони працюють, а інші тільки говорять/.

Я не хочу вдаватися в подробиці загнивання цієї структури, переходити на особистості, зводити рахунки. Бо це б означало, що я опускаюсь до тих методів, якими шельмували мене, а є речі, про які порядна людина говорити не повинна /глибокий же аналіз причин та наслідків краху ЛКСМУ ще попереду/.

То ж на останньому комсомольському з'їзді можна було тільки втішатись тим, що, цитую за виступом колишнього першого секретаря: "Якщо в нашій Спілці залишаться тільки працівники апарату, то і тоді наша спілка — найчисельніша молодіжна організація республіки", та констатувати факт, що комсомолу вже немає. А далі перейменувавшись, той апарат, що лишився, заявляє про те, що тепер бере на себе функцію соціального захисту молоді, тобто перетворюється в щось подібне до молодіжної профспілки для самих себе. Але не думаю, що така організація, яку хочуть будувати згори, матиме великі шанси стати впливовою силою /будинки не можна зводити, починаючи з даху, коли фундамент вже давно розвалився/. Та і заяву про повну деполітизацію Спілки реалістично не назвеш. Коли рік чи два тому представники нашої демократичної фракції добивалися деполітизації, вони мали на увазі деконструкцію, а як можна зараз лишитися осторонь завдань національного відродження, розбудови незалежної України і розраховувати на повагу, висуваючи один лозунг "Дай!"? Я не уявляю.

Останній з'їзд нагадував щось середнє між кунсткамерою та музеєм воскових фігур мадам Тюссо, це вже були в основному люди з минулого, які не можуть винайти "машину часу", щоб перенестись в сучасність. І для цього зібрання підходив тільки вислів з пісні "Путь" організатора ансамблю "Машини часу" А. Макаревича:

"І все-таки всім та прощалися нежланно, о самотім і вночі не договорив".

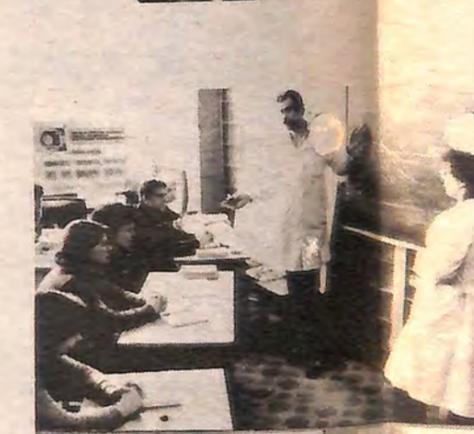
Що буде далі, коли познімаємо комсомольські значки, піонерські галстуки та жовтенятські зірочки як символи вже не існуючої держави та збанкрутілої ідеології?

Думаю, що вакуум в молодіжному русі буде скоро заповнено. Самі молоді люди — школярі, студенти, робітники створюють ті організації, які відповідають їхнім інтересам /звичайно, для цього потрібна державна підтримка молоді/. І коли сільська бабуса побачить дбайливо скопану тряпку чи порубані дрова, при несену воду чи вибрану картоплю, прочитав записку невідомих добродіїв: "З нами бог і Україна."

"Піастуни" —

їм не треба буде журитись за комсомолом чи піонерами-тимуричцями, вона зрозуміє, що в нас народились справді молодіжні та дитячі організації, справді незалежної України. /До речі, хто зацікавиться цією темою, раджу прочитати чудове оповідання М. Болюка "Піастуни" чи матеріал в газеті "Зірка" за 21 червня 1991 року "Що таке піаст?"

В. ГРОМОВИЙ,
аспірант Інституту Соціології АН України.

«ПОВЕРНІТЬ СИНІВ НА УКРАЇНУ!»

Іх призвали до армії 27 листопада минулого року. Де хочуть служити, ніхто не питає. Хлопці не підписували ніяких паперів, що хочуть служити поза межами України. А відправили їх у Самарканд (Туркестанський військовий округ). Ось матері вже кілька місяців безрезультатно добиваються повернення синів на Україну.

Розповідає Алла Володимирівна Іванова:

— Мій Саша вже три місяці не пише, міський військкомат давав запит і листом, і телеграмою, я писала й до командира частини й до військкомату — ніякої відповіді. Дерепаско Сергій (служить там же) сказав у телефонній розмові з батьками, що Сашка начебто перевели у Сімферополь, але ніякої звісточки немає...

Алла Володимирівна сама виховала трьох синів. Сашко

— найстарший. З яким серцем буде проводити мати до армії менших синів? Вона не проти, щоб вони служили, але щоб були на Україні.

Невже не можна їх обміняти на узбеків, які служать у нас? — з боєм запитує Ольга Василівна Дерепаско. — Адже ж там і клімат, і вода незвична для наших хлопців, вони хворіють, та й страшно за них, колотнеча там.

Валентини Григорівни Мельник по двоє синів, чому ж вони, українці, мають віддавати свою молодість і здоров'я чужій і далекій землі?

Добиваються повернення своїх дітей на Україну і батьки Віктора Орешкіна, Андрія Ярового, всього тринадцяти кировоградців, що служать зараз під пекучим сонцем Узбекистану.

Які б рішення не приймала наша Верховна Рада, а військові й не думають їх

виконувати. Все ще намагаються "захистити" єдину і неділимую совєцьку державу. Ясно, що процес створення національної армії складний, це не зробиш за місяць два. Але чому вже сьогодні не піти назустріч згорьованим матерям і не повернути їх дітей на Україну? Замість того жінки чують від військових чинів лише насмішки...

С.БОНДАР.

ТОЙ СТРАШНИЙ ДЕНЬ — ТІЛЬКИ В СПОМИНАХ

Тепер, коли наш біль хвилювання позаду, коли операція дала Саші шанси на життя, я хочу розповісти вам про чудових людей, які працюють в дитячій обласній лікарні.

Наш єдиний син захворів. Коли швидко допомога привезла його до лікарні, він був у важкому стані. Діагноз — тромбоцитопенія. У нашого хлопчика вона була в тяжкій формі. Завідуюча гематологічним відділенням Алла Яківна Козлова, ласкава і чуйна жінка, допомогала нам як могла. Вона створила дитині такі умови, щоб він ні на хвилину не залишався без догляду. Медичні сестри відділення теж дуже вболівали за здоров'я хлопчика: зайдуть, спитають, допоможуть, погодують з ложки, якщо він не в силі. Здоровішим від медикаментозного лікування син не став, стан здоров'я все гіршав. Дитина була безнадійною. Тоді Алла Яківна, лікар, що нас вела, запросила хірурга оглянути хлопчика. Вихід був, один — операція. Ми погодилися, тому що з кожною хвилиною життя Саші спливало. До операції готували

нашого синочка більше тижня. Коли його перевели до хірургічного відділення, там з батьківською любов'ю зустрів Сашу лікар Вячеслав Петрович Окопний. Він зумів оточити дитину такою увагою і турботою, що Саша відразу йому повірив. Вячеслав Петрович п'ять-шість разів на день заходив до хлопчика в палату, розмовляв з ним, підбадьорював. Пригадую той тяжкий день — понеділок, 29 жовтня 1990 року, день, коли Сашу оперували. Всі дуже хвилювались, операція мала бути дуже складною. До неї старанно готувалися Вячеслав Петрович, Саша і все хірургічне відділення. Станція переливання крові в той день працювала на операційну.

Коли о дев'ятій ранку за сином прийшла медична сестра, сказавши, що на нього в операційній чекає Вячеслав Петрович, хлопчик усміхнувся до мене і, побачивши на моїх очах сльози, сказав: "Мамо, не плач, ти ж чула, що сказав мій лікар, все буде гаразд".

Ті три-чотири години, доки йшла операція, ми з чоловіком не знали, куди себе подіти. На

наше превелике щастя, операція закінчилася добре, пройшов і критичний період. Наш синочок поступово видужував, а лікар весь час забігав до палати, хоч на хвилинку. Саша так звик до цієї доброї людини, що не міг залишатись без нього.

Вячеслав Петрович Окопний почав учить ходити дитину заново, тому що після операції синові самому важко було це робити. А в неділю, коли лікар був вихідний, Саша за ним дуже скуцав.

Пишу ці рядки, а в самій сльози на очах. Побільше б таких людей було на землі, наскільки б легше усім жилось, якими добрішими, людянішими ставали б ми усі!

Хочемо від щирого серця подякувати усім лікарям і медсестрам гематологічного і хірургічного відділень обласної дитячої лікарні, які врятували нашого синочка. Нехай та любов і доброта, з якою відносились Ви до нашого хлопчика, повернеться до вас сторицею.

Батьки Саші Добровольського, м. Кіровоград

"ЗАКОН ПРО МОВИ В УРСР ТРЕБА ВІДМІНИТИ"

Уже більше двох років я не передплачую "Молодий комунар". Але купила номер від 7 вересня, прочитала його весь і вирішила написати лист з приводу статті П.Селецького "Один із вирішальних чинників". Я українка. Однак мова, яка прийнята у нашій сім'ї між родичами і знайомими — російська. Тому я буду переправляти вам.

Ось ви пишете, що в нашій області, згідно останнього перепису, 85,3 процента українців /причому більшість із них рідною мовою визнає українську" /цитую вас/. У мене є пропозиція: ввести українську мову у всіх сферах наказами безпосереднього начальства на місцях, і нехай спробують ці 85,3 процента не заговорити на рідній мові!.. Невже ви не розумієте, що проблема не "в інерції життя структур", а в небажанні приймати по інерції все, що нам спихають згори. І цей заяк просто не потрібен багатьом.

На щастя, у школі я була звільнена від вивчення української мови. Але читати і розуміти українську мову я можу. А ось уявіть собі таку ситуацію: людина, яка прийшла з іншої республіки, буде зі здивуванням дивитися на афішу фільму "Перевертень" і даремно гадати, що ж означає це слово? Я не проти української

мови. Але рідна мова не та, яку нав'язують, а та, якою людина думає. Ви зі мною згодні?

У мене росте донька. Незважаючи на те, що розмовляємо ми російською, часто читаю їй вірші, пісеньки українською. Але вчитися вона буде в російській школі і це "спасибі" мені за це скаже, як я говорила своїй матері за звільнення від вивчення української мови. Так що не дуже потребують українці в домінуванні рідної мови. І моя суб'єктивна думка: закон цей потрібно відмінити. Ніхто від цього не постраждає.

Т.БАЩЕНКО.

РУСАЛКА З ЕМІГРАЦІЇ

...У комині вітер загав на інший голос, густий і добрий, як у бджоли. Лампадка, зачарована казкою, не кінчала, неіаще широко розплющила снос очей око і дух затаїла.

А казка снується все далі та далі.

В.Винниченко, "Намисто"
Київське видавництво "Веселка" зробило цікавий подарунок українським шанувальникам казки. Побачила світ збірка оповідань Василя Короліва — Старого "Нечиста сила". З цією книжкою до широкого читачього загалу республіки з сімдесятилітнього забуття повернувся Василь Костевич Королів (1.02.1879—2.12.1943), який друкував свої твори під псевдонімом В.Королів—Старий.

Дійовими особами кожної з казок письменника є представники так званої "нечистої сили": чорти, вовкулаки, відьми, уніри, русалки, потерчата, думоньки, вошники, злилий, передесніки, які наставляють перд читачем в оригінальному, облатоголуженому ракурсі. Традиційно ліхт а дотичні образи постають добрими, вчинки їхні здебільшого приносять людям користь.

...Було йому шкода, й риби, тільки ж що там казати, коли створено рибу на поживу людям? Знав би козак, що навів сам Христос годував голодних п'ятьма рибами... Був він як і всі козаки, хоробрий вояка, міг сам — один йти на трьох бусурманів, та тільки не любив він війни, боротьби та бою. Мав лагідну добру душу, й жаль йому було бити навіть ворога лютого. Знав — бо він, що кожному живому створінню найдорожче на світі життя, й тяжко було те життя у когось відбирати.

Не забував письменник й історії Вітчизни. Ось початок казки "Рибалчина русалонька": "Було те данно, давно... В той час не жили на ційній землі хоробрі та славіні лицарі — козаки-запорожці. Були вони такі сміливі та завзяті, що їхня слава лунала не тільки по Дніпрових порогах та по Вкраїні широкій, а знала й по всьому білому світі". І взагалі, якщо у Короліва — Старого зустрічаються у текстах казок козаки, то це завжди "лицарі шляхетні", "славіні", "хоробрі та заняті", "любілюди".

(Тож коли те на власні очі побачив наш козаченько Іваненко, то й

сказав він сам собі: "Коли вже я не лишився між козаками — лицарями, де більше добрих, як поганих, то не лишуся і між ченцями...". Таким чином, козаченько Іваненко, в деякій мірі, повторив шлях самого письменника, який захоплюючись українським фольклором, творчістю Г.Шевченка і М.Гоголя, прагнув бути корисним своєму народові та тягнувшись до мистецтва, яке його більше цікавило, ніж теологія, вирішив продовжити освіту не в духовному закладі, а у світському — Харківському ветеринарному інституті.

Деякі цитати з казок віддзеркалюють погляди автора на проблеми історії чи буття. Ось приклад.

Війни: "Людяв треба не бійки, а спокій кулаків, а розуму". ("Дідько"). Хіба ж не актуальна думка?

Революція: "Але прийшов тисяча дев'яносто кувернадцятий рік. На землі почалася страшна колотнеча. Люди робили такі діла, на які коколи б не зважився найгірший Чорт". ("Нечиста сила").
Русифікація України, яка з успіхом проводилася царатом російським, але це успішніше Вождями і Вчителями: "Аж ось, одного дня забігло до того лісу кілька здорових сірих вовків, що їх розпудили мисливці аж в московських (виділено мною — П.К.) лісах. Осіли вони тут і почали хазяйнувати, як вдома. То Зайчиків ловлять, то Кізочку роздеруть. Одне слово, не стало життя тихим, мирним звряткам від тих зайдрозбійників московських. Лісовик на них сварився й Мавка та інші невидимі лісові сили умовляли їх, щоб вони пішли, відкіль прийшли. А Вовки тільки облизуються та глузують: — Нам, кажуть, тут краще, як вдома! Бо ваші Зайці та Кози ще не вчені. От ми їх і навчимо, щоб краще бігали...".

Звичайно ж, казки розраховані на маленьких читачів та слухачів, але є в них дещо повчальне і для їх батьків: "...Ніхто його не любив, це часто й за вуха смикали. Та те йому не помагало, бо ж звісно, кого б'ють в дитинстві, той ще більше шкоди робить, та виростає недобрим і суворим". ("Мара").

П.Кизименко.

ЧИ ПЕРЕПИСУВАТИМУТЬ В ІТАЛІЇ АФІШІ РОСІЙСЬКОЮ?

Море почуттів викликає цей лист. Як знайти найточніші слова, щоб проникнути крізь панцир байдужості й безпам'ятства і торкнутися живої душі та зрозуміти, чому вона така жорстока до основи духовності своєї нації — її мови.

З іншого боку, авторка вдає демократку: не буду визнавати те, що спустили згори. Але чому згори? Згадаймо, з яким скрипом Верховна Рада минулого скликання приймала цей Закон, як не хотілося багатьом з тих, хто був "нагорі", навіть чути про нього. У 1987 році в Кіровограді вперше проводилося свято рідної мови, на яке завітали відомі письменники. Пам'ятаю, як Дмитро Павличко вперше сказав тоді про те, що українській мові необхідно надати статус державної. Переповнений зал Кіровоградської Філармонії аплодував поетові стоячи. А тодішній редактор нашої газети старанно викреслив згадку про це з підготовленого матеріалу... Не тому, що сам був проти — боявся гніву "звідти". Так що не "нагорі" придумано цей Закон, він зродився з болю і тривоги тих, хто усвідомлював і усвідомлює себе не "совєтским челоуеком", а українцем і не хоче народ свій бачити юрбою, бо народ без пам'яті роду, історії, мови, лише юрба, готова підкорятися будь-якому невігласові.

Так що проблема ця далеко не приватна, вона торкається всього людства, бо мова про зникнення, асиміляцію величезної нації з тисячолітньою історією.

Скільки людина знає мов, стільки раз вона Людина. Це аксіома. Чому ж тоді українська мова для українки !!!/ Т.Башенко біда? Вона не пише про це. Пише лише, що "на щастя, була звільнена від вивчення" і що

вдячна за це своїй матері. Зрозуміло, що в багатьох школах рівень викладання української мови і літератури був і залишається невисоким, але ж у цьому не винні самі мова і література!

Цікаво, як наша опонентка поставилася б, скажімо, до італійця, який би переживав за долю своєї мови, якби та опинилася раптом в становищі української? Чи зрозуміла б вона росіянина, який би боровся за повернення російської в, скажімо, англійській школі Росії /адже ж англійська — міжнародна!/? Чи розділила б вона біль неенця, культура і мова якого вже майже остаточно зникла, стерта з лиця землі, а складалася ж вона сотні років! Чому ж тоді Т.Башенко так переживає за "...людину з іншої республіки, яка зі здивуванням дивиться на афішу...? Адже ж вона, мабуть, не виявить такого здивування, приїхавши в ту ж Італію чи Польщу і побачивши афішу іншою мовою? Чи вимагатиме, щоб для неї спеціально переписали російською?

Думаю, що дочка нашої авторки навряд чи дякуватиме матері за те, що мати віддасть її саме в російську школу. Відомий випадок, коли жінка-українка, яка все життя користувалась лише російською, в свої останні хвилини раптом заговорила по-українськи. Так що не все так просто, як здається Т.Башенко...

Дискусія з українського питання начебто вичерпала себе, але останні події, і зокрема проголошення Акту незалежності України, знову підняли хвилю зіткнення точок зору. Тільки тепер уже на якісно іншому рівні. Тож, чекаємо ваших листів.

С.ОРЕЛ.

ГРОМАДЯНИН тікаючий

Молода жінка порилася в сумочці й поклала переді мною фотографію.

— Ось погляньте і скажіть чи схожий він на виродека?

Запитання приголомшило, я аж боялася брати знімок — хтозна що там, але побачивши звичайного хлопчика років двох-трьох, полегшено видихнула:

— Та ні, цілком нормальна дитина, а що?

— А його батько вважає інакше. Я хочу, щоб ви написали в газеті, які бувають батьки.

Які? Давайте вислухасмо головних дійових осіб цієї історії.

Колишня дружина:

— Ми з чоловіком розлучилися рік тому, бо сімейне життя не склалося. У нього на першому місяці була випивка. Вихованням сина не займався, це мало його цікавило. Жили ми окремо: мої батьки надали нам двокімнатну квартиру. Коли синові було 9 місяців, я подала на аліменти, після чого він одразу розрахувався з роботи і переховувався 4 місяці. Потім ще влаштувався на роботи і йшов також і звідти.

Він знайшов собі співжительку. Став мені дзвонити. Спочатку набирав номер і мовчав, іноді трубку брав син, то розмовляв із ним. А то почав дзвонити зі своєю подругою і погрожував убити сина, якщо не відмовлюся від аліментів. Його подруга по телефону спитала: "Ти впевнена, що в тебе дитина, а не виродек?" Хоча в очі мого сина ніколи не бачила. Потім усіяло ображала мене й сина, сказавши, що це не жарт, а серйозні наміри. А колишній чоловік сказав, що йому цей виродек не потрібний. Як цій співжительці не соромно говорити, адже вона ніколи не зможе стати матір'ю.

бо всі її знають як повів. Вона на жодній роботі не може довго працювати, веде аморальний спосіб життя. І вся сім'я її складається зі скаржників та анонімників...

Хоча я її ніколи не бачила, по вулиці пройшла б — не впізнала, але ж її знає все місто. Вона з усім Кіровоградом перегуляла — і з іноземцями, і з ким тільки хоче. Так майбутня дружина неплатника аліментів охарактеризувала колишню. Ви, напевне, теж помічали, що недобрі відгуки про жінку люди дуже часто починають словом "гуляє". Її розум, душевні якості, вихованість — про те вже потім. Першим лихим відгуком про чоловіка здебільшого бувас "п'є". Так що наші герої нітрохи не відійшли від стандарту і я вже подумала, що за цим стоїть зрозуміла взаємна недобррозимість колишнього подружжя, перемішана з ревностями й бажанням реваншу за понівечене життя, коли почула речі несподівані.

Майбутня дружина:

— Ми щасливі, що знайшли один одного. Ви мені пробачте, але те, що вона на мене наговорила — суцільна брехня. Якщо хочете знати, в мене до нього жодного чоловіка не було. Вони всі вигнали його, створили нестерпну для життя обстановку. Як вона сміє скаржитися, що я до неї дзвоню, коли сама телефонусе моїм батькам і дорікає, чому це її колишній чоловік влаштувався всього на сто карбованців, як мовляв, не соромно жити на таку зарплату і таке інше. А він пішов сторожувати, щоб мати три вільних дні після ночі, бо ми в селі тримаємо хазяйство, може, займемося фермерством, треба ж якось жити. А дитина то не його і хай він краще сам про все вам розповідь.

Колишній чоловік:

— Я людина пряма і скажу все як було, можете писати, не

боюся. Одружився не з любові, а через багатство. Сам я з села, прийшов із армії, а ви знаєте, яке в селі життя і що б мене там чекало? А вона з Кіровограда. Приїхала до рідні й у клубі самі з подругою мене танцювати потягли. Батьки в неї забезпечені, ну, от я й женився. Дружина іноді кудись дівалася з дому. Одного разу аж до ранку її прождав, бачу у вікно — на машині її хтось підвіз. Потім вона з батьками вимагала в мене гроші за хату, яку продав після смерті матері. Коли розлучатися мали, не віддали мої речі, сказали, що повернуть, як випишусь з квартири. Виписався, а мені дуло замість речей. Пішов у чому був, на вокзалі жив. Потім сказав, що знімуть аліменти, коли застрахую хлопця. Я застрахував, а вони нічого не зняли, обдурили. Коли вже йшов назавсім, тесть і теща так ехидно сказали, що платитиму я на чужу дитину, що син не мій.

— Не розумію, яка їм була вигода це повідомляти /якщо то правда/, коли це неодмінно вело б до ще більшої ворожнечі між вами?

— Не знаю. Може, назвали хотіли зробити.

— А ви самі вважали сина своїм?

— Підозрював, що він не мій. Я вам скажу, що свою майбутню дружину я взяв дівчиною, а перша моя до весілля була вже...

— Але це ще нічого не значить. Дитина ж народилася "вчасно" після одруження?

— Ну й що? Значить, при мені це зробила, принизила мене. І це я відчував, що він не мій, бо в мене зі здоров'ям не все гаразд, я в ракетних військах служив.

— У лікаря перевірялися?

— Ні, а куди це треба йти?

Колишня теща:
— Ні в яких ракетних він не служив, пожежником був. Що дитина не його — не пам'ятаю, чи говорила. Може, десь у гніві й вирвалося. Нехай доводить.

Колишня дружина:
— Ті гроші за хату ми витратили на одяг нам обом і на дитину. Він до сина ставився ще зразу насторожено. До трьох місяців боявся на руки його брати. Я лежала в пологовому будинку, а він не приходив до мене. Або приходив з моїми батьками і стоїть збоку, наче не має до них ніякого відношення. Потім я з вікна пропоную йому: хочеш покажу маленького, а він — не треба, я вже бачив. Коли син підріс, став заявляти, що на нього не схожий. Родичам фотографії показував, щоб підтвердили, що між ними нічого подібного...

Колишня теща:
— На нього він схожий і на батька його. Батько так само над матір'ю знущався, від аліментів ховався і зараз п'є та біля матері своєї сидить, бо ніхто з ними не вживється. Я зята жаліла спочатку, бо в горі виріс, але ж він лінивий, несамостійний, не тримає слова, легко підпадає під сторонній вплив.

— Чому ж він під ваш вплив не потрапив?

Колишня дружина:
— Не знаю, нас він чомусь не цінував. Просила його колись довідку в жезі взяти, поряд з його роботою, то йому все або ніколи, або стовмився. А як щось його сестрі треба було, то цілими днями по місту гасав...

Колишній чоловік:
— Раз мені суд присудив, то я нікуди не дінуся, мушу платити аліменти. Але ви правильно підозрюєте, що я влаштувався на

низький заробіток для того, аби менше вираховували. Якби мій, то знайшов би й роботу, де карбованця на місяць виплачують!

Тепер начебто менше, а кілька років тому на вокзалах, дошках оголошень, біля відділень міліції дуже рясно висіло фотографій чоловіків із закликом розшукати їх за злісну несплату аліментів. Розкідані по світах діти одного татка від законних дружин та одноразових подруг — ознака часу, на жаль. Біганина від виконавчих листів, скривджених жінок та підростлих дітей стає для частини наших співвітчизників способом життя. Воно доходить до абсурду — прочитайте повість Володимира Маланіна "Громадянин тікаючий". Але, думаю, більшість із тих, кому поняття "аліменти" аж надто близьке, не подякує мені за цю пораду. Навіщо людям художня література, коли те саме щодня самі бачать. З журналістського блокнота:

— Загойдало вже мене це життя. Одержим ти двісті п'ятдесят, — майже половини як не було — на аліменти загуло. Що у нас за закони — так обирати людину? Мені ж треба за щось жити!

— Але ж так само жити треба й вашим дітям. Ви дорослий, можете знайти додаткові доходи, а вони де візьмуть?

— Аби ж то ці гроші на дітей ішли, а то колишня дружина на них розкошує!

— Змилюйтеся — це на сто карбованців?

— Так, на сто! Ще ж і її зарплата, і це ж тільки за місяць. А за рік!

А за рік — аліментних тисяча двісті. Саме стільки коштує не дуже гарна куртка. Чому б не забрати дітей собі, одержувати від їхньої матері ту законну сотню, і є за рік дармова курточка! Ах, мати не віддасть дітей, бо на її боці закон. Дивина: чоловічих нарікань на односторонність цього закону /практичну, бо формально батьки мають однакове право на дітей/ щось майже не чути...

Ще один плачущий:
— Ну навіщо вона прислала ці папери щодо аліментів до мене на роботу? Тільки ганьбить.

— Тут же все законно. Чи ви, може, приховували від колег, що були одружені, маєте дитину?

— Спочатку приховував, бо тут працювала теперішня моя дружина. А потім їй сказав і всі взнали. Я ж пропонував колишній, що так, без папірця допомагатиму, так ні — от гадюка! Мені нову сім'ю треба годувати, у мене тут син, ще й вираховують!

— А без папірця ви б менше платили?

— Я б віддавав речами. В сестриній дитині лишилося барахло, з якого вона виросла...

У новій сім'ї — то "справжня", "своя" дитина, а колишній — "чужа", тягар. Її і недоноски згадяться.

І третій, коли вам не набридлило.

— От ви страждаєте, що відривають від вас щомісяця суму на аліменти. А хіба живучи в сім'ї, ви не витрачалися на дитину? Можливо, на це пішло б навіть більше, ніж тепер?

— Я не хотів малого, а вона закімлювала: хочу ляльку та й годі. Ну, а мені що — шкода?

Ні, йому не шкода. Хіба це важко — пустити на світ людину, коли можна прожити, зовсім про неї не піклуючись? Жінки щось у материнстві знаходять — от хай і морочать голову, а в чоловіків до батьківства руки не стоять. От якби ще не ці закони щодо аліментів...

"Несправедливі щодо чоловіків"

закони не подобаються і майбутній дружині нашого героя. А колишня і її мати припускають, що це саме вона "пограцювала" над женихом, аби він відкараскався від аліментів, бо олізько року, платив справно й спокійно.

Однак ви, мабуть, погодитесь зі мною, що багато "бунтуючих" чоловіків обурені не стільки втрачено певної суми, скільки втрачено сім'ї. І, може, не так шкодують за дитиною, як за дружиною. І, може, не так через кохання до неї, як через своє вражене самлюбство. Дехто тільки й чекає слушної нагоди, аби повернути все назад, але не зважається в цьому зізнатися навіть собі, не те що комусь.

Колишня дружина:

— Коли вже з цією жив, до мене приходив. Показував її фото. Пропонував мені помиритися з ним — у нас, мовляв, дитина. А то, каже, як не зі мною, то з нею житиме. Я відмовилася, то він з тим букетом, що приносив, до неї пішов. Я й зараз не впевнена, що він не появиться. Як із тою посвариться, то можна чекати...

При всьому цьому наш громадянин тікаючий /сам він каже, що ні від кого не ховається/ вважає себе потерпілим не тільки в фінансовому, а й у моральному плані — його ошукали, нагородивши "занесею вітром" дитиною. Навіть висновків важкодоступної й дещо небезпечної для здоров'я генетичної експертизи не досить для суду, щоб заперечити батьківство, якщо немає інших переконливих доказів. Дружина не почувала вдома — то, як я зрозуміла, найголовніший із них, але навряд чи він може вважатися серйозним. Взагалі мені здалося,

що всі мої співрозмовники були не зовсім щирі, кривили душою. Зокрема, так і не ясно, хто ж кому перший почав дзвонити — одні звинувачують інших однаково пристрасно. Така сама справа з хлопчиком, котрий "незрозуміло, звідки взявся" — винних немає. Не знаю, як кому, а мені здається, що всі ці бурі між колишнім подружжям, незалежно від цілей, обходяться собі дорожче. Кожна сторона вважає, що не вона почала — а чому б їй першою не облити все це? Одні не витрачати нервів на переслідування боржника. /Хоча якби не батьки, то як би наша непрацююча скаржниця жила на 80 "павловських" карбованців?/. Та, може, хай його шукають відповідні служби, тоді менше приводів до скандалу. Іншому — мовчки платити, заморозивши на якийсь час (до зміни обстановки) свої амбіції та образи.

— Не можу ні за що платити на цього виродека! — образливе слово пролунало-таки не в переказі, а з першоджерела.

— Навіщо ви так на дитину? Якщо вона й не ваша навіть, це ж грубо й недостойно.

— А хто ж він? Чи як це сказати інакше — незаконно на роджений...

Таких називають зовсім іншим, не менш гидким словом. Однак цієї дитини воно не стосується, бо вона з'явилася на світ у законному шлюбі, і ніяких підтверджень її "сторонності", крім підозріння й реплік тещі, молодий чоловік навести не може. Навіть із колишньою дружиною про це до кінця не договорили — чи просто не кажуть. От і спробуй тут однозначно розписати /цього бажала скаржниця/, які бувають батьки...

Н.ДАНІЛЕНКО,
спецкор "Молодого комунара".

Москва, початок 1991 року. Тут, у Центрі міжнародної торгівлі представлено сенсаційна виставка творів сучасного мистецтва — "КРЕЙЗИ", організатором та власником якої стала Галерея сучасного мистецтва "ІНТЕР". Художня концепція Галереї полягає у визнанні того, що творчість по самій своїй сутності є аномальною у тій чи іншій мірі, і саме тому митець повинен шукати свій шлях поза межами усталених форм та загальноприйнятих уявлень. Геній та безумство завжди знаходяться поруч. Геній — майже завжди божевільний в очах звичайних людей, а безумець часто є геніальним творцем надзвичайного. Саме слово "божевільний" вказує на особливу долю людини: її веде у цьому світі тільки божа воля. Чи є божевільними безумці, які не в змозі сприймати звичайне буденне життя і чи нормальні тоді ми з вами, що почуваємося у ньому досить вільно? Існує, нарешті, особливий психоделічний імпульс, який надає можливості художнику проникнути у Непізнанне...

Піднімаюсь по лестниці дома.
Мимо надписей краской по стенам.
И перил покореженных дрема
Давит символом урбо-плена.
За спиной оставляю ступени.
Моя цель с каждым шагом ближе:
Силует мой ломаной тени
Тусклый свет языками лжет.

Я взбираюсь все выше и выше.
Приближая высокое небо.
Я шагну в него прямо с крыши.
На которой ни разу не был.
Стеарины заливает пальцы,
Капли падают в пыль бестона...
Безнадёжная глупость наций
В моем одиночестве тонет.
Эта лестница вверх бескопечна.
Но иллюзий дорожку осилит,
И награда — падение в Вечность.

Криком-пулеметом пронзят навыворот.
Художний проект "КРЕЙЗИ" виник не випадково. Спочатку були виставки "Зцілюючий живопис" у Ленінграді та "Геній і Безумство" у Москві, які дозволили виробити концепцію підходу до творчості душевнохворих. Основу нової експозиції склали картини художників із цих двох міст, серед яких були і пацієнти психіатричних клінік.

Поняття "психоделія" звичайно пояснюється як відчуття світу через наркотичний транс чи інші психічні стимулятори, але Галерея трактує його ширше, вважаючи, що творець завжди знаходить власне "я" на особливу енергетичну хвилю своєї психіки з метою одержання нових відчуттів, що лежать за кордонами звичного. Вивільнення художником внутрішньої енергії /своєрідний емоційний сплеск/ приводить до появи на полотні нестривального і неочікуваного, що так цікаво для сприйняття звичайними глядачами та спеціалістами. Справжнє мистецтво народжується у глибинах підсвідомості, часто раптово та інтуїтивно. Саме тому так цікава творчість психічно хворих людей, яка є чистим, незамульеним свідомістю вірцем психоделічного мистецтва. Художники, що об'єдналися у Галерею сучасного мистецтва "ІНТЕР", вважають, що нікого не можна назвати божевільним або нормальним, якщо немає чітких критеріїв того чи іншого. Справжнє мистецтво є спонтанним у своїй суті і народжується шляхом взаємопроникнення різних психоделічних імпульсів, тому художня рада Галереї вважає критерієм психоделічності основним при оцінці художнього твору...

Поняття "КРЕЙЗИ". —

Останнім часом преса і телебачення все частіше торкаються такої нової для більшості з нас теми, як художня творчість психічно хворих людей. Ми вирішили, що читачам буде цікаво ближче познайомитися з цим неординарним явищем і пропонуємо вашій увазі матеріал, підготовлений за публікаціями у вітчизняних періодичних виданнях.

KRZY

яке означає — божевільний, безумний, схилений на чомусь, сильно захоплений чимось /є одночасно і оцінкою, і творчим підходом, і стилем життя багатьох художників. Мистецтво повинно бути "крейзі", інакше губиться внутрішнє напруження і споконвічна зарядженість духовною енергією замінюється безлікою зображальністю. У мистецтва немає кордонів і ніщо не можна назвати антимистецтвом, поки ці кордони не визначені. Мистецтво — це те, що ти є...

Магія цветових пятен
Очаровує спостережого...

Можно просто смотреть,
Не напрягаясь
И не думая ни о чем;
Можно расслабиться
И не смотреть /зачем?/
Можно вообще
Лечь и заснуть /если не держат ноги/;

Можно повернуться
И неторопливо уйти,
Не ощутив ничего,
Кроме скуки...
Для общения с искусством
Подходит любой способ /или метод/.

Какой ни выбери,
Потому что просмотр произведений /всцей?/ —
Это тоже искусство,
В котором каждый хорош по-своему.

Просто смотреть и создавать что-то —

Это почти тождественные процессы,
И неизвестно,
Какому из них стоит отдать предпочтение.

Процесс искусства доступен каждому,
Стоит лишь захотеть,
Потому что рамок не существует.

И ничто нельзя назвать Антиискусством,
Пока эти рамки не определены.

Прислушаться к себе и Осуществить свое право Свободного выбора
Довольно легко,
И стоит попробовать...

До порівняно недавнього минулого графіка та живопис, створені мешканцями психіатричних лікарень, вивчалися та цікавили тільки фахівців. Було помічено, що навіть абсолютно замкнуті в себе хворі, які не реагували ні на які подразники із зовні, одержавши папір та олівець, намагалися виплеснути з себе щось, що можна було б назвати станом душі. Пацієнти психіатричних лікарень малювали не тільки багато

й охоче, але й своєрідно, у зв'язку з чим виникла ідея вивчити окремі особливості творчості душевнохворих як діагностичні показники хвороби і виділити особливе — патологічне — мистецтво. Поступово з початку ХХ століття при ведучих психіатричних клініках Європи створювалися майстерні, а потім і галереї, накопичувалися колекції, проводилися анонімні виставки. Виникло поняття "арт-терапія", тобто лікування творчим самовираженням. Арт-терапія давала можливість хворому виразити себе, своє спотворене "я", можливо, знайти спокій.

З іншого боку, багато митців із світовим ім'ям, починаючи хоча б з Сальвадора Далі, декларували у своїй творчості риси, притаманні особливостям самовираження психічно хворих людей. Наприклад, іспанський живописець, скульптор і графік Хоан Міро спеціально вводив себе у стан, схожий з раннім дитинством /у психіатрію це зветься "регресією"/ і створював шедеври примітивного мистецтва. Цілком імовірно, що художні твори найвищого рангу можуть бути принципово ідентичні творчості душевнохворих.

Мистецтво дає можливість хворому спробувати розібратися у своєму деформованому, або втраченому "я", виразити стан своєї душі, досвід свого нового існування; пробити стіну між собою та світом, яку збудувала хвороба. Художник намагається зрозуміти свій змінений внутрішній світ і, не знаходячи звичайних штампів та графаретів, спирається частіше всього

на складні, ні на що не схожі нові символи, які надходять із загостреного потоку свідомості нового "я". Так народжується оригінальна, ні на що не схожа мова художньої творчості.

Відомий німецький вчений та психіатр Ернст Кречмер свого часу так висловився про внутрішній світ хворих шизофренією: "Багато з цих людей подібні позбавленим прикрас римським будинкам, віллам, віконниці яких зачинені від яскравого сонячного світла; проте у вечірньому присмерку їх внутрішніх покоїв відбуваються справжні бенкеті. Коментарі з приводу творчого потенціалу таких натур непотрібні. Зате стає зрозумілим, чому у душевнохворих багато нестандартних ідей. А це і є справжнє мистецтво. Так званий здоровий людина, щоб встати у цей ряд, потрібно бути наділеною незвичайною чутливістю, інтуїцією та хистом..."

...Великими художниками давно доведено: живопис і графіка душевнохворих може бути культурним та духовним надбанням світового масштабу. Творчість цих людей є справжнім мистецтвом, яке практично не відрізняється своїм художнім потенціалом від творчості здорових художників, а, можливо, навіть перевершує її, і суспільство повинне визнати цей факт.

* * *

НЕОБХІДНА ПІСЛЯМОВА.
— Навіщо мені безумці? —
спитала Аліса.
— Нічого не відси, — заперечив Кіт. — Усі ми тут не при розумі і т. і. я.
/Л. Керрол. "Пригоди Аліси у країні чудес"/

Реклама

Оголошення

Реклама

ЛІКУВАЛЬНІ СЕАНСИ

народного цілителя країни

АНАТОЛІЯ ВИННИКА

відбудуться 19 і 20 жовтня в залі обласної філармонії.

Початок сеансів — в 11.00.

Квитки продаються в касах філармонії і розповсюджувачами на підприємствах і в організаціях.

Кіровоградська обласна філармонія.

МІСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ ЦЕНТР ДОЗВІЛЛЯ "ПОГЛЯД"

ВСТАНОВЛЮЄ

декодери системи ПАЛ-СЕКАМ /виробництво фірми "Філіпс" на мікросхемі ТДА 4555 /в телевизори 2-3-4 покоління.

Строк гарантійного обслуговування — 1 рік. Встановлення декодера проводиться протягом доби з дня отримання замовлення.

Тел. для довідок: 22-76-89.

18 і 19 жовтня в залі філармонії відбудуться концерти

ТУЛЬСЬКОГО
АНСАМБЛЮ
ПІСНІ І
ТАНЦЮ
ЦИГАН

"ЧОРНИЙ ЖЕМЧУГ"

за участю Олександри та Алли Ібрагімових. Художній керівник — Іван Портаненко.

Початок концертів: 18 жовтня — о 19.30.

19 жовтня — о 17.00 та 19.30.

Загублений студентський квиток № 870509138, виданий Кіровоградським інститутом сільськогосподарського машинобудування на ім'я Тогторхани Махабат, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток № 7411029, виданий Кіровоградським інститутом сільськогосподарського машинобудування на ім'я Костянтина Володимировича Кальченка, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток № 88050302, виданий Кіровоградським інститутом сільськогосподарського машинобудування на ім'я Олени Анатоліївни ДАНИЛЬЧЕНКО, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток № 7402051, виданий Кіровоградським інститутом сільськогосподарського машинобудування на ім'я Тогоохуугийн Ердечулуун, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток N 572, виданий Кіровоградським педагогічним інститутом на ім'я Юлії Миколаївни ЯЩЕНКО, вважати недійсним.

ВІДЕО — це день учорашній,

супутникове TV —

СЬОГОДНІ, ЗАВТРА,

ЗАВЖДИ

Якщо ви хочете знати найостанніші новини світу в будь-який час доби, бачити спортивні, розважальні, музичні програми, сучасні відеокліпи кращих співаків світу,

ВАМ НЕОБХІДНА УСТАНОВКА СИСТЕМИ СУПУТНИКОВОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

для індивідуального прийому програм, що транслюються супутниками Європи і США. Передачі через систему супутникового телебачення допоможуть вам розбавити ваш відпочинок, науково-популярні програми європейськими мовами дозволять набути

навичок розмовної мови, енергійні люди дістануть цілодобову інформацію з кон'юнктури попиту і пропозицій, рівня світових цін, реклами нової продукції. А мультики дадуть радість Вашим дітям!

ЯКЩО ВИ ЗАЦІКАВИЛИСЬ, НАШ ММЦД «ПОГЛЯД»

залюбки допоможе вам придбати і, за бажанням клієнта, виконати монтаж і налагодження комплексу обладнання вітчизняного виробництва або провідних фірм Японії, Голландії, Німеччини, Кореї.

Центр гарантує технічне обслуговування систем протягом 1 року.

Завжди раді бачити Вас за адресою:

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71. Міський молодіжний центр дозвілля «Погляд». Телефони: 22-76-52, 22-76-89.

СТРАХОВА КОМПАНІЯ

«М. ГРОМОВИЙ І К^о»

ПРОПОНУЄ

жителям міста та області різні види страхування.

ДИТЯЧЕ СТРАХУВАННЯ — по закінченні договірних строків виплачується 100 процентів суми страхування та премії від 5 до 100 відсотків суми в залежності від терміну страхування.

КОМПЛЕКСНЕ СТРАХУВАННЯ — за принципами ощадбанку. Виплачується щорічний процент за внесок:

- 1-й рік — 8%,
- 2-й рік — 10%,
- 3-й рік — 11%,
- 4-й рік — 13%,
- 5-й та наступні роки — 15%.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ — у випадку смерті застрахованого його малолітнім дітям виплачується пенсія у розмірі середньомісячної заробітної плати.

СТРАХУВАННЯ МАЙНА — здійснюється за ринковими цінами. Якщо ваше майно не постраждало протягом визначеного строку, передбачається виплата преміальних.

СТРАХУВАННЯ АВТОГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ — перед третьою особою, яка постраждала через необережність застрахованого водія.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ жінок на період вагітності і пологів — гарантує отримання матеріальної допомоги жінкам та новонародженим.

СТРАХУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОГО РИЗИКУ — дає можливість впевненіше дивитися у майбутнє.

СТРАХУВАННЯ УЧАСНИКІВ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ на час їх проведення.

СТРАХУВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ — компенсує вартість вашого вантажу, якщо він не прийде до місця призначення.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ трудових колективів.

СТРАХУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЯ НА ВИПАДОК ЗАКРИТТЯ дає можливість не боятися ринку і закриття вашої фірми. Ми вам допоможемо.

СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ — гарантується виплата компенсації після втрати роботи.

КОРИСТУЙТЕСЯ ПОСЛУГАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «М. ГРОМОВИЙ І К^о».

МИ — гарантія вашого успіху і впевненості у завтрашньому дні.

Наша адреса: м. Кіровоград, вул. Попова, 20, корп. 5. Телефон: 59-68-38.

Іхати: автобусами №№ 101, 106, 112, 119, 134; тролейбусами №№ 4, 8 до зупинки вул. Попова.

понеділок

14 ЖОВТНЯ

УТ (1 програма)

16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Джельце". 16.55 "Пісня калинова". Концерт. 17.25 Документальні телефільми. 18.00 Телепресклуб "Зворотний зв'язок". ДАІ. За новими правилами. (Кіровоград) 19.00 УТН. 19.30 "Хто ми...". Громадсько-політичний відеотижневик. Частина 1. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Співає народна артистка України, Ольга Павловська. 21.20 "Хто ми...". Частина 2. 22.20 Вечірній вісник. 22.50 Все про кіно. 0.05 УТН. 0.20 Нічний телезал. Мультфільми для дорослих.

ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.05 Нове покоління вибирає. 10.05 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 11.10 Мультфільм. 11.40 Прем'єра документального телефільму "Знахар". 12.00 ТСН. 12.10 Футбольний огляд. 12.40 Казки і притчі народів різних країн. 12.45 Школа менеджерів. 15.00 ТСН. 15.15 "Анна Павлова". Художній телефільм. 1 серія. 16.10 Мультфільм. 16.40 Виступає заслужений ансамбль танцю Дагестану "Лезгинка". 17.25 Дитяча година. З уроком французької мови. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Ринок. Час вибору. 19.30 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 16.40 Виступає заслужений ансамбль танцю Дагестану "Лезгинка". 17.25 Дитяча година. З уроком французької мови. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Ринок. Час вибору. 19.30 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 22.40 Біржові новини. 22.55 "Сімейна хроніка давніх знайомих". Прем'єра документального телефільму "Олег". 1 і 2 серії. У перерві — 23.40 ТСН. 0.45 Бесіди з єпископом Василем Родзянком. 1.10 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 2.40 Документальний телефільм "Хрест мій".

ЦТ (2 програма)

8.00 Вісті. 8.20 Гімнастика. 8.35 Італійська мова. 9.05 Російська мова. 9.35 Світ грошей Адама Сміта. 10.15 Бесіди про російську культуру. 10.50 Мультфільм. 11.00 А. Сокуров. "Російська елегія". 11.30 Телевізійна інформаційна комерційна програма. 12.00 Тема з варіаціями. "Музика на воді". 13.00 Колаж. 13.05 "Карусель". Художній телефільм. 14.30 "Згадуючи літо". Російські народні пісні. 15.00 "Спадщина". Документальний телефільм. 17.00 ТБ "Співдружність" представляє програму Киргизького телебачення. 18.00 Прем'єра науково-популярного фільму "Лиқи землі". 4 серія. 18.45 Мультфільм. 18.55 Колаж. 19.00 Ділове інтерв'ю. 19.15 Грані. Художньо-публіцистична програма. 19.55 Реклама. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Телебїржа інформує. 20.55 Автогонки. Міжнародні змагання з кільцевих гонок. 21.40 Особиста думка. 21.55 П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 22.55 Колаж. 23.00 Вісті. 23.20 П'яте колесо. /Продовження/. 0.20 Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. Фінал. "Чикаго Буллз" — "Лос-Анджелес Лейкерс".

вівторок

15 ЖОВТНЯ

УТ (1 програма)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Для дітей. Художній телефільм "Метичара — звір морський". 10.25 Доброго вам здоров'я. Профілактика лікування професійних захворювань хіміків у м.Рубіжному. 10.55 Для дітей. Канал "Д". 12.25 Циркова програма. 13.00 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.40 Документальний телефільм. 16.50 "Попелюшка". Балетна вистава. 19.00 УТН. 19.30 Студія "1 грудня". 20.45 На добраніч, діти! 21.20 Урочистий вечір, присвячений 85-річчю від дня народження українського письменника І.П.Багряного. 0.00 УТН. 0.15 Нічний телезал. Художній телефільм "Вечорниця".

ЦТ (1 програма)

6.30 Ранок. 9.05 Дитяча година. З уроком французької мови. 10.05 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 11.25 "Мамонтові трави, або буря у хуслі молака". Документальний телефільм. 12.00 ТСН. 12.10 Біржові новини. 12.25 "Сонячний клоун". Циркова вистава. 14.15 Телеміст. 15.00 ТСН. 15.15 "Анна Павлова". Художній телефільм. 2 серія. 16.10 Мультфільми. 16.20 Виступає лауреат телерадіоконкурсу "Голоси Росії" Ансамбль "Лад". 16.35 Разом з чемпіонами. 16.50 Дитячий музичний клуб. 17.55 Екологічний огляд. 18.10 Світ захоплених. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Політичні діалоги. 19.30 Хвилини поезії. 19.35 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 22.40 Біржові новини. 22.55 "Сімейна хроніка давніх знайомих". Прем'єра документального телефільму "Олег". 1 і 2 серії. У перерві — 23.40 ТСН. 0.45 Бесіди з єпископом Василем Родзянком. 1.10 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 2.40 Документальний телефільм "Свідчення красою".

ЦТ (2 програма)

8.00 Вісті. 8.20 Гімнастика. 8.35 Французька мова. 1 рік навчання. 9.05 Французька мова. 2 рік навчання. 9.35 Ключ до світового ринку. 10.05 "Тихого голоса звуки любимої...". А.Вяльцева. 10.50 Мультфільм. 11.00 П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 13.00 Колаж. 13.05 "Було у батька троє синів". Художній телефільм. 1 серія. 14.10 "Заборонені пісеньки". Документальний телефільм. 14.40 "Княжна Мері та інші". 15.20 Ритмічна гімнастика. 17.00 Телееко. 17.30 "Вертикаль". Прем'єра документального телефільму "Баходир Джалалов". 18.10 Київська панорама. 18.40 Чемпіонат СРСР з хокею. "Сокол" — "Крила Рад". У перерві — реклама. 20.50 "На колінах у Сталіна". Документальний телефільм. 21.20 "Зачарування російського романсу". 21.55 Без ретуші. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 Театральний роз'їзд. На виставі Е.Некрошуса "Ніс".

середа

16 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Співає "Аріель". 9.10 Художній телефільм "Вікно навпроти". 10.35 Шкільний екран. 7 кл. Фізика. "Що таке маса тіла?". 10.55 Все про кіно. 12.10 УТН. 16.00 УТН. 16.10 На допомогу школі. Музика. Творчість П.І. Майбороди. 16.40 Музичний фільм "Осінні контрасти". 17.05 Документальний телефільм "Постскрипtum до першого декрету". 18.00 "Я число щасливе". (Кіровоград). 18.15 Уроки духовності (Кіровоград). 19.00 УТН. 19.30 "Перлини душі народної". 20.30 Фемтеж: для вас і про вас. Медико-освітній фільм. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Українська біржа інформує, пропонує, рекомендує. 21.15 Покаж фільмів-учасників першого Всеукраїнського кінофестивалю. "Кривда". "Палац. Іронічна елегія". 21.55 Музичний телерамарок. 22.55 Вечірній вісник. 23.25 Співає тріо "Либідь". 23.50 УТН. 0.05 Нічний телезал. Художній телефільм "Буйна". 2 серія.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Дитячий музичний клуб. 10.10 Разом з чемпіонами. 10.25 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 12.00 ТСН. 12.10 "Сімейна хроніка давніх знайомих". Прем'єра документального телефільму "Олег". 1 і 2 серії. 15.00 ТСН. 15.15 "Анна Павлова". Художній телефільм. 3 серія. 16.10 Мультфільм. 16.25 Манера. 17.10 Біржовий пілот. 17.20 Дитяча година. З уроком англійської мови. 18.20 Блокнот. 18.25 ТСН. Міжнародний випуск. 18.40 Пленета. 19.25 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 22.35 "Сумнів". "Хто допоможе безробітним?". 22.50 ТСН. 23.05 "Фермер-91". Фестиваль кантрі і фолькмузики. 0.05 Бесіди з єпископом Василем Родзянком. 1.10 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 2.45 Прем'єра документального телефільму "Міжнародний конкурс імені Чайковського. Москва 1990 р.". 2 серія.

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Вісті. 8.20 Гімнастика. 8.35 Німецька мова. 1 рік навчання. 9.05 Німецька мова. 2 рік навчання. 9.35 Авторські програми А. Адоскіна. "Мій милий Саша...". Альбом Одоєвського. 10.30 "На екрані служба 01". 11.00 Без ретуші. 12.00 К-2 представляє: "Медіа". 12.45 "Займіть місце на Олімпі". Науково-популярний фільм. 13.05 Колаж. 13.10 "Було у батька троє синів". Художній телефільм. 2 серія. 14.15 Концерт. 15.10 Документальний телефільми. 17.00 "Клуб мандрівників". /З сурдоперекладом/. 18.00 Київська панорама. 18.30 Грає Сергій Сільванський. 18.40 Мультфільм. 18.55 Футбол. Відбірковий матч Олімпіади 92. СРСР — Італія. У перерві — Вісті. 20.50 Вечірня казка. 21.05 "Соборяни". Духовна музика і поезія. 21.35 "Хроніка 100 днів". 22.10 Програми Філа Донах'ю. 23.00 Вісті. 23.20 На сесії Верховної Ради РРФСР. 23.50 Візитна картка.

четвер

17 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Художній фільм "Провінціалка". 10.30 Концерт артистів Донецької філармонії. 11.00 "Дзвони Чорнобиля". Радіаційна ситуація в Києві. 12.05 "Пісня летить над Карпатами". 12.55 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.40 Республіканська фізико-математична школа. Конічні перерізи. 17.10 Музичний фільм "Виріс барвіночок мені на віночок". 17.20 Документальний телефільм "Підземні води". 18.30 "День за днем". (Кіровоград). 19.00 УТН. 19.30 Студія "1 грудня". 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Музичний фільм "Тартуські дні музики". 21.30 Художній телефільм "Філумена Мортурано". 22.55 Українські народні пісні. 23.30 УТН. 23.45 Нічний телезал. Художній телефільм "Буйна". 2 серія.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Дитяча година. З уроком англійської мови. 10.05 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 11.45 Мультфільм. 12.00 ТСН. 12.10 Мама, тато і я. 12.40 За званнями МВС. 14.15 Телеміст. 15.00 ТСН. 15.15 "Анна Павлова". Художній телефільм. 4 серія. 16.10 Мультфільми. 16.35 Виступає дитячий ансамбль "Маріамба Понес" /Японія/. 17.05 Прем'єра документального телефільму "День святих". 17.25 Зустріч з Резо Габріадзе. 17.40 ... До 16 і старші. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Світ захоплених. 19.00 Недипломатичні бесіди. 19.20 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 22.45 ТСН. 23.00 Запрошення до музики. 1.00 ТБ Польщі представляє програму художніх телефільмів. 2.40 Естрадний вернісаж.

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Вісті. 8.20 Гімнастика. 8.35 Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.05 Іспанська мова. 2 рік навчання. 9.35 "Бурда моден" пропонує... 10.05 "Роздуми про Прокоф'єва. Життя, смерть, просвітлення. Частина 1. 10.50 Прем'єра документального фільму "Ваше слово". 11.00 Футбол. Відбірковий матч Олімпіади 92. СРСР — Італія. 12.50 "В горах Уралу". Науково-популярний фільм. 13.05 "Алмазний пояс". Художній телефільм. 1 серія. 14.10 Ритмічна гімнастика. 14.40 "Геннадій Гладков". Фільм-концерт. 17.00 Кінопубліцистика союзних республік. 17.50 М. Березовський. Концерт для арфи з оркестром. 18.15 Київська панорама. 18.45 Чемпіонат СРСР з хокею. "Сокол" — "Тігль". В перерві — Реклама. 21.00 Грані. Художньо-публіцистична програма. 21.40 Парламентський вісник Росії. 21.55 П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 П'яте колесо. /Продовження/. 0.20 Хокей. Чемпіонат СРСР. ЦСКА — "Крила Рад". 2 і 3 періоди.

п'ятниця

18 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Музичний фільм "Микола Колесса". 9.40 "Спадщина". Народно-прикладне мистецтво. 10.15 "Земле моя". Стихія: уроки Дрогобича. 10.50 Тиждень культури Німеччини на Україні. Документальні телефільми. 11.50 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Дитячий телетеатр. "Зустріч у Тралялінських". Лялькова вистава. 16.50 Фільм-концерт "Грає А. Винокуров". 17.00 Тиждень культури Німеччини на Україні. Документальний телефільм "Лейпциг". 18.00 Музичний фільм "Лідія Забіляста". 18.35 "Дзеркало". Інформаційна програма міської Ради народних депутатів (Кіровоград). 19.00 УТН. 19.30 "Сезам відчинися". Репортаж з відкриття КСК "Олімп" в місті Олександрії. (Кіровоград). 20.15 Співає В. Гришко. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Ваші улюблені пісні. 21.40 "Форум". 23.10 УТН. 23.25 Нічний телезал. Фільм-вистава "Хазяїн".

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 ... До 16 і старші. 9.50 "Любов до ближнього". Художній телефільм. 11.05 Мультфільми. 11.40 "Свічка на вітрі". Естрадний концерт. 12.00 ТСН. 12.10 "У пошуках втраченого часу". Документальний телефільм. 12.30 Співає В. Леонтьєв. 15.00 ТСН. 15.15 "Анна Павлова". Художній телефільм. 5 серія. 16.15 Грають В. і Т. Климови. 17.10 Прем'єра документального телефільму "Дверцята, відчиніться". 17.30 Концерт Камчатської хорової капели. 18.10 Світ захоплених. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Людина і закон. 19.30 Партнер. 20.00 Від представляє. "Поле чудес". 21.00 Інформаційна програма. 20.40 Від представляє: "Ток-шоу", "Музобот", "Діло", "Шоу-біржа". У перерві — ТСН. 1.15 Концерт Російського оркестру популярної музики "Майстри Росії". 2.10 "Любов до ближнього". Художній телефільм.

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Вісті. 8.20 Гімнастика. 8.35 Мультфільм. 8.45 Англійська мова. 1 рік навчання. 9.15 Англійська мова. Сімейний альбом США. 9.45 "Роздуми про Прокоф'єва. Життя, смерть, просвітлення". Частина 2. 10.30 Розминка для ерудитів. 11.00 П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 13.00 Колаж. 13.05 "Алмазний пояс". Художній телефільм. 2 серія. 14.10 "Паганіні". Фільм балет. 14.35 Прем'єра документального телефільму "Портрет". 15.05 Концерт музичного фольклору Казахстану. 17.00 Здоров'я /З сурдоперекладом/. 17.30 Джаз-кур'єр. 18.30 Київська панорама. 19.00 "У чеканні сонця". 19.30 ... Да, скифимы". 19.55 Реклама. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Мір'ята на свій аршин. 20.50 Ю. Башмет та його оркестр "Солісти Москви". 21.40 На сесії Верховної Ради РРФСР. 22.10 Баскетбол. Міжнародний турнір "Мак-Дональдс". 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 Баскетбол. /Продовження/. 23.35 Футбол. Чемпіонат СРСР. ЦСКА — "Динамо" /Мінськ/. 2 тайм.

субота

19 ЖОВТНЯ

УТ (1 програма)

7.30 Співає "Світлиця". 8.00 "Дерев'яне диво". Лялькова вистава. 9.15 Ритмічна гімнастика. 9.35 УТН. 9.50 Народні таланти. 10.50 "Доброго вам здоров'я". Сімейний лікар. 11.20 Тиждень культури Німеччини на Україні. Документальні телефільми. 12.10 О.Галін. "Група". Вистава. В перерві — 13.20 УТН. 14.35 Тиждень культури Німеччини на Україні. Документальний телефільм. 15.30 Фільм-балет "Роздум". 15.55 "Спадщина". На руїнах історичного Дубна. 16.45 Дзвони Чорнобиля. Інтерв'ю голови національної комісії радіаційного захисту населення академіка Д.М.Гродзінського. 17.15 Телерадіоканал "Право". 18.30 УТН. 19.00 Чемпіонат СРСР з футболу. "Динамо" (Київ) — "Чорноморець". 20.45 На добраніч, діти! 21.50 Чемпіонат СРСР з футболу. "Металург" — "Локомотив" /Запоріжжя/. 2 тайм. 21.45 Обережно: дифтерія. 21.50 Молодіжна студія "Гарт". У перерві — Вечірній вісник. 0.05 УТН. 0.20 Нічний телезал. Художній фільм "Зниклі свідки".

ЦТ (1 програма)

6.30 "Мені люди пісню подарували". Документальний телефільм. 7.00 Мультфільми. 7.30 Концерт хору МДУ. 8.30 Ритмічна гімнастика. 8.30 ТСН. 8.45 Грає МДСО під управлінням П.Когана. 9.10 Творчість народів світу. 9.40 Очевидне — неймовірне. 10.25 Ранкова розважальна програма. 10.55 Прем'єра документального фільму "Клітка". 11.05 Фільми режисера А.Белінського. "Галатея". Фільм-балет. 12.00 Економічний огляд. 12.15 Музичний кіоск. 12.45 "Нізамі". Художній фільм. 1 і 2 серії. 15.00 ТСН. 15.15 "Радянські німці. Телеміст Алма-Ата — Саратов — Москва. 16.15 "Здрастуй, матінко Росіє". 16.50 Земля — наш спільний дім. 16.55 "Чудовий град Москов". Документальний телефільм. Фільм 1. 17.40 "Великий Гігель". До 75-річчя від дня народження. 18.35 Прем'єра мультфільму "Бджола Майя". 16 серія. 19.00 КВН-91. Півфінал. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 "Щасливий випадок". 22.40 ТСН. 23.00 Бал О.Малініна. 0.45 Мультфільми для дорослих. 1.15 "Мій Углич — крапелька Росії". Благодійна презентація малих російських міст. 2.30 "Мудромір". Художній телефільм. 1 серія.

ЦТ (2 програма)

8.00 Вісті. 8.20 Гімнастика. 8.35 "У світі фольклору". 9.20 "Навіщо Самарі монастир?". 10.15 "Ревю-Кавказ". 11.00 Відеоканал "Плюс одинадцять". 13.00 Педагогіка для всіх. 14.00 Камера досліджує минуле. 15.40 Єпископ подільський Віктор. Д.Лихачов. С.Ямщиков у програмі "Ріг правди і ямського поля". 16.10 Дім на Чистих Прудах /Центр Р.Бикова/. 17.50 "Від за від". Крах ілюзії. 18.20 Київська панорама. 18.50 Музичний фільм "Каприччіо". 19.00 Парламентський вісник Росії. 19.15 Новий Пігмаліон. Розважальна програма. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Політвідділ. 21.20 Програма "А". 23.00 Вісті. 23.20 Баскетбол. Міжнародний турнір "Мак-Дональдс". 0.20 Футбол. Чемпіонат СРСР "Пахтакор" — "Спартак". 2 тайм.

неділя

20 ЖОВТНЯ

УТ (1 програма)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 Тиждень культури Німеччини на Україні. Документальні телефільми. 8.20 "У неділю вранці". Інформаційно-музична програма. 9.20 УТН. 9.35 "З джерела народного". Українські народні пісні виконують М.Зубанич та О.Ільницька. 9.55 Для дітей. Художній фільм "Наречена підземного принца". 11.20 Музичний фільм "Ой там, на горі". 11.45 Тиждень культури Німеччини на Україні. Документальний телефільм. 12.45 УТН. 13.00 "Сонячне коло". 13.30 У країні Мультляндії. 14.30 Село і люди. 15.15 Ви нам писали. 16.00 Служба солдатська. 17.00 Телеспортарена. 17.30 Для дітей. Канал "Д". 19.00 УТН. 19.30 Майстри гумору. В.Мойсенко та В.Данилець. 20.35 Реклама. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 21.45 Заключний концерт фестивалю "Червона рута". 22.15 Вечірній вісник. 22.45 Продовження заключного концерту фестивалю "Червона рута". 23.30 УТН. 23.45 Нічний телезал. Фільм-балет "Одруження Бальзамінова".

ЦТ (1 програма)

8.00 Спорт для всіх. 8.30 ТСН. 8.45 Тираж "Спортлото". 9.00 "Освідчення в коханні". 9.15 "З ранку раненько". 10.00 "На службі Вітчизні". 11.00 "Ранкова зоря". 12.00 Клуб мандрівників. 13.00 Сільська година. 14.00 Під знаком "Пі". Частина 1. 15.00 ТСН. 15.15 Під знаком "Ілі". Частина 2. 15.40 Зигзаг удачі. 15.55 Казки і притчі народів різних країн. 16.00 Марафон. 15. 17.00 "Сторона рідна". Концерт. 17.15 Міжнародна панорама. 18.00 "Улт Дісней представляє...". 18.50 К.Вебер. Увертюра до опери "Оберон". 19.00 Недільний кінозал. Прем'єра мультфільму "Факел і балерина". 19.25 Художній фільм "Людина-амфібія". 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Футбольний огляд. 22.10 "Для тих, хто любить і пам'ятає". Вечір пам'яті А.Міронова. 0.05 ТСН. 0.25 "Вітер мандрів". 1.10 Джазові портрети. 2.10 "Мудромір". Художній телефільм. 2 серія.

ЦТ (2 програма)

8.00 Вісті. 8.20 На зарядку ставай. 8.35 Музика на вулиці. 9.05 Документальний фільм. 10.00 Програма для дітей. 11.00 Документальний фільм. 11.25 Із Америки з любов'ю. 12.10 "Напишу хмару і дощ". Художник Є.Новосолов. 12.30 Святе і вічне. 12.50 Мистецтво дзвону. 13.30 Художній фільм. 15.10 Документальний фільм. 15.20 "Один на один при свідках". Зустріч з І.Понаровською. 16.10 Документальний екран Росії. 17.10 "Капітал". Тележурнал. 17.40 "Ми всі з одного світу?". 19.10 "Лосєвські бесіди". 20.00 Вісті. 20.20 На добраніч, діти. 20.35 Благодійний концерт за участю Лінії Мкртчян. 21.20 Телебїржа інформує. 21.50 Бенедикт письменника О.Трушкіна. 22.50 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 К-2 представляє.

НА ЗУБОК БУКІНІСТУ

1901 року в Харкові в друкарні Сави Іванченка вийшла книжка "Из истории философской мысли". Предвщатель будущего. Разрешение разных вопросов путем вычисления букв и карт. С приложением магических секретов". Деякі з них ми друкуємо. Звичайно, читаючи їх, більшість читачок усміхнеться. Та ми, готуючи до друку, не змінюючи, не редагуючи, подумали: а раптом хоч одному процентові жінок вони допоможуть когось приворожити...

МАГІЧНІ СЕКРЕТИ

ЩОБ ЗДІЙСНИЛОСЯ БАЖАННЯ

Відімкніть замок і, переступивши поріг, замкніть його. Загадайте

бажання і прокажіть подумки кілька заклинань. Задумане здійсниться.

МАГІЧНЕ ДЗЕРКАЛО

Роблять його зі скла та вугілля, воно може викликати гіпнотичний стан. Тримайте дзеркало над водою так, щоб на нього падало сонячне проміння. Тривалий час дивлячись у таке дзеркало, можна довідуватися про майбутнє і одержувати відповіді на запитання.

ЯК БУТИ КОХАНОЮ /КОХАНИМ/

Потріть руки травою залізняк /перекотиполе/ і доторкніться до того, кому бажате подобатися.

Запаліть вогонь і скажіть: "Як запалюю я вогонь, так нехай запалиться серце задуманої особи до такого-то". Так і буде.

Поглядіть у розрізане яблуко

записку з ім'ям бажаної особи. виставте на сонце. І, відповідно до того, як буде сохнути яблуко, буде страждати кохана особа: при цьому можна використовувати для даної мети замовлення.

ЯК ЗНЯТИ ВТОМУ В МАНДРІВКАХ

Потерти ногу і підшву маззю з часника, сала і дерев'яної олії /один із сортів оливкової/.

Покласти на голу підшву зелене листя верби й іванового квіту /польова ромашка, білоголовник/.

ЯК ЗРОБИТИ СВОЇ МАНДРІВКИ БЕЗПЕЧНИМИ Й ВДАЛИМИ

Носити в лівій руці рослини — артемізію /полін гіркий/ і вербену.

— Я сам собі не все казав, Степане, сам собі, — розвів той руками. — Таке вже тонке діло було. Той негідник нас майже весь час бодай на крок, та випереджував. Тут у нього така служба була, що доводило розплутувати доведеться. А ви справились чудово, запорожці.

— Моя нога і Гриніна нога в рахунок не ідуть? — з'ехидничав Едуард.

Підпригора не відповів.

— А хто нам тикнички передавав? — цікавився, щоб зняти ніяковість, Григорій.

Підпригора встав, підійшов до дверей, відкрив їх.

— Заходь, тепер бити не будуть. — покликав когось.

Увійшов... Машенко.

— Єдина людина в Приморську, пробач, Степане, на яку я міг покласти повністю, це Микола. Він же мій племінник і учень.

— Чорт старий, — лайнувся Едуард.

— Тридцять три — не старість, — аж розплився в усмішці Машенко.

— А кулон, кулон знайшовся? — тільки й спромігся запитати Можний.

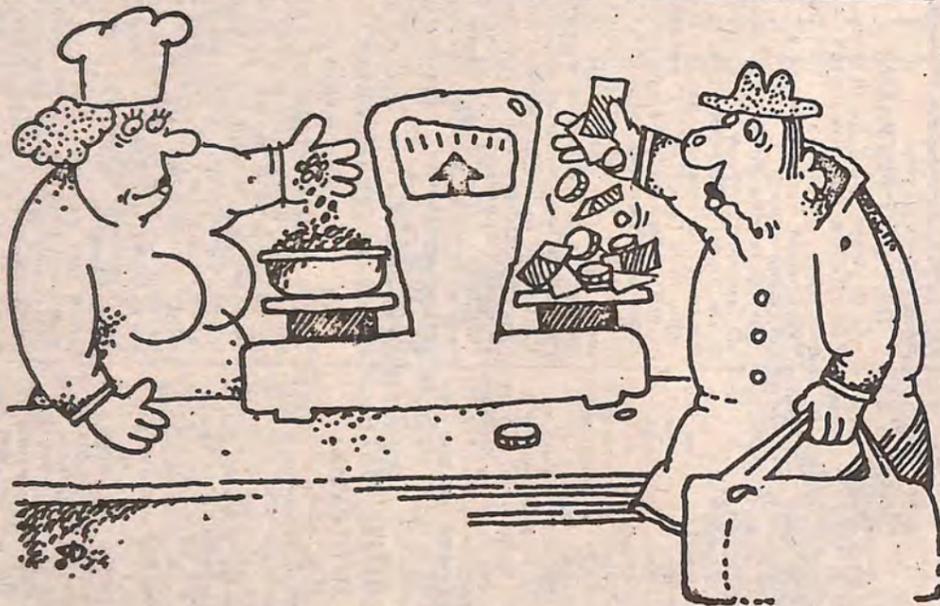
— Кудн він дінеться, — відповів Підпригора. — В тому будинку з левами, як ви його називаєте. В художника. І наркотиків там вистачає. На експертизі зараз все це добро.

Нараз усі замовкли і в палаті запанувала якась мрійлива і особлива мовчанка. За вікном вирував у сонячній повні мирний, трудний будень.

Бонтон — це просто.

Коли старші заходять до кімнати, молоді встають. Так само поводитися чоловіки, коли входить жінка.

В тоні розмови відтворюються відтінки емоційності й вольової дії. Він до певної міри відображає й характер людини, в усякому разі, показує, з ким маємо справу: вихованою чи невихованою людиною. Тон у розмові важить так само багато, як жести й пози в манері триматися. Одне й те саме слово чи фраза можуть впливати на нас по-різному, залежно від того, яким тоном вони сказані.

Без слів.

Мал. О.Дякова

VIDEO

НЕДІЛЯ, 13 ЖОВТНЯ

- 10.00 "Гулівер". Мультфільм.
- 11.30 "Гра зі смертю". Бойовик.
- 13.30 "Супердівчинка". Фантастика.
- 15.30 "Посланець смерті". Бойовик.
- 17.30 "Повсталі з пекла". 2 серія. Жахи.
- 19.30 "Він — моя дівчина". Комедія.
- 21.30 "Години відвідання хворих". Комедія.

ПОНЕДІЛОК, 14 ЖОВТНЯ

- 10.00 "Рожева пантера". Мультфільм.
- 11.30 "Шлях дракона". Бойовик.
- 13.30 "Мисливці за злочинцями". Фантастика.
- 15.30 "Кам'яні джунглі". Бойовик.
- 17.30 "Сила металу". Бойовик.
- 19.30 "Пришелець". Фантастика.
- 21.30 "Сіліційський хрест". Бойовик.

ВІВТОРОК, 15 ЖОВТНЯ

- 10.00 "Аліса в країні чудес". Мультфільм.
- 11.30 "Кулак люті". Бойовик.
- 13.30 "Команда "Леопард". Бойовик.
- 15.30 "Смертельний друг". Жахи.
- 17.30 "Ріж і біжи". Бойовик.
- 19.30 "Чужі". Бойовик.
- 21.30 "Зоряні кроки". Мюзикл.

СЕРЕДА, 16 ЖОВТНЯ

- 10.00 "Том і Джері". Мультфільм.
- 11.30 "Великий бог". Бойовик.
- 13.30 "Тролічний сніг". Бойовик.

- 15.30 "Нашестя пришельців". Фантастика.
- 17.30 "Сила помсти". Бойовик.
- 19.30 "Дама з характером". Бойовик.
- 21.30 "Внутрішній простір". Фантастика.

ЧЕТВЕР, 17 ЖОВТНЯ

- 10.00 "Том і Джері". Мультфільм.
- 11.30 "Білий привид". Бойовик.
- 13.30 "Меч і чаклун". Казка.
- 15.30 "Кривавий камінь". Бойовик.
- 17.30 "Кабан-вбивця". Жахи.
- 19.30 "Ніндзя-покровитель". Бойовик.
- 21.30 "Російський будинок". Детектив. У головній ролі Шон Коннорі.

П'ЯТНИЦЯ, 18 ЖОВТНЯ

- 10.00 "Леді і бродяга". Мультфільм.
- 11.30 "Обладунки бога". Бойовик.
- 13.30 "Діаманти і найманці". Бойовик.
- 15.30 "Сталевий світанок". Фантастика.
- 17.30 "Хупер". Пригоди.
- 19.30 "Ордер на вбивство". Бойовик.
- 21.30 "Сестри-брати, суперники-суперниці". Комедія.

СУБОТА, 19 ЖОВТНЯ

- 10.00 "Меч у камені". Мультфільми.
- 11.30 "Повернення 18 бронзових бійців". Бойовик.
- 13.30 "Геркулес у Нью-Йорку". Комедія.
- 15.30 "За рифами". Пригоди.
- 17.30 "Хто вбивця?". Жахи.
- 19.30 "Ем Америка". Бойовик.
- 21.30 "Усе навпаки". Комедія.

НЕДІЛЯ, 20 ЖОВТНЯ

- 10.00 "Том і Джері 1990 рік". Мультфільми.
- 11.30 "Володарі всесвіту". Фантастика.
- 13.30 "Ніндзі черепашки". Бойовик.
- 15.30 "Створіння в кошку". Жахи.
- 17.30 "Рибка на ім'я Ванда". Детектив.
- 19.30 "Куджо". Бойовик.
- 21.30 "Ця дивна річ любов". Комедія.

Загублені студентський квиток № 1432 і залікова книжка, видані Кіровоградським машинобудівним технікумом на ім'я Олександра Вікторовича КОЗЛОВА, вважати недійсними.

Загублений студентський квиток № 7402052, виданий Кіровоградським інститутом сільськогосподарського машинобудування на ім'я Даваахуугийн Наранпуров, вважати недійсним.

КІНОРЕПЕРТУАР

м. Кіровоград

Кінотеатр "Ятрань"

Новий гостросюжетний американський фільм "Щелепи" демонструватиметься з 14 жовтня у великому залі кінотеатру. Початок сеансів: 10.30; 12.30; 14.30; 16.30; 18.30; 20.30. Малий зал запрошує переглянути нову франко-італійську мелодраму "Дикун". У головних ролях зірки світового кіно Ів Монтан і Катрін Денюв. Сеанси: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.20.

Кінотеатр імені Дзержинського

З 14 жовтня у червоному залі демонструється гостросюжетна стрічка "Лицарі Стейсі". Сеанси: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.20. А в зеленому залі шанувальників французького кіно чекає зустріч з героями давнього фільму "Бий першим, Фреді!". Початок: 10.10; 12.10; 14.10; 16.10; 18.10; 20.10.

Кінотеатр "Комсомолец"

З 14 жовтня представляє новий художній фільм "Герої пекла" /США/. Сюжет стрічки побудований за законами пригодницького жанру. Сеанси: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.30.

Засновники — Кіровоградський обком СМОУ і трудовий колектив редакції. Наш р/р № 002700202 у дирекції Укрсоцбанку м. Кіровограда, МФО 323293.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 22-34-26; відповідального секретаря — 22-27-65; секторів: економіки та екології — 22-04-84; культури і моралі — 22-29-92; комсомольського життя та політики — 22-04-84; учнівської та студентської молоді — 22-59-82; соціальних проблем — 24-66-79; робітничої молоді і спорту — 24-64-21; фотолaboratorії — 24-94-94; коректорської — 23-61-83; оголошень — 22-59-82; бухгалтерії — 22-47-22.

Редактор

М. ШВОРАК